

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра зовнішньоекономічної діяльності підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«РИЗИКИ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ В ЗЕД»
(на матеріалах ТОВ «КЛОВІН Україна» м. Шостка)

Студентки 2 курсу, 3м групи,
факультету міжнародної торгівлі і
права,
спеціальності 073 «Менеджмент»
Спеціалізації «Менеджмент
зовнішньоекономічної діяльності»

Кузьменко
Крістіни
В'ячеславівни

Науковий керівник
Кандидат економічних наук, доцент
кафедри зовнішньоекономічної
діяльності підприємства

Генералов
Олександр
Валентинович

Керівник освітньо- професійної
програми
Доктор економічних наук, доцент
кафедри зовнішньоекономічної
діяльності підприємства

Студінська
Галина Яківна

Київ 2019

АНОТАЦІЯ

Кузьменко К. В. «Ризики інвестиційних проектів в ЗЕД (на матеріалах ТОВ «КЛОВІН Україна)».

Робота складається зі вступу, двох розділів та висновків до них, загальних висновків, списку використаної літератури, додатків. У роботі міститься 22 таблиць та 10 рисунків. Зміст роботи висвітлено на 58 сторінках основного тексту.

У двох розділах було проведено аналіз фінансово-економічної діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна», проаналізована зовнішньоекономічна діяльність підприємства та розглянуто інвестиційну привабливість ТОВ «КЛОВІН Україна», визначено можливості посилення її, надання оцінки результату введених заходів щодо зниження ризику інвестиційної діяльності підприємства ТОВ «КЛОВІН Україна».

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційна привабливість підприємства, ризики, ризики інвестиційних проектів.

SUMMARY

Kuzmenko KV «Risks of investment projects in FEA (based on materials of LLC «KLOVIN Ukraine) ».

The work consists of an introduction, two sections and conclusions to them, general conclusions, a list of used literature, annexes. The work contains 22 tables and 10 figures. Content of the work is covered on 58 pages of the main text.

In two sections, an analysis of the financial and economic activity of KLOVIN Ukraine LLC was carried out, the foreign economic activity of the enterprise was analyzed and the investment attractiveness of KLOVIN Ukraine LLC was considered, the possibilities of strengthening it were determined, the result of the measures taken to reduce the risk of investment activity of the enterprise of LLC KLOVIN was analyzed.

Keywords: investments, investment activity, investment attractiveness of the enterprise, risks, risks of investment projects.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗЕД ТОВ «КЛОВІН УКРАЇНА»	7
1.1. Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна»..	7
1.2. Характеристика зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна»	25
1.3. Оцінка інвестиційної діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна»	31
Висновки до розділу 1	34
РОЗДІЛ 2. НАПЯМИ ЗМЕНШЕННЯ РИЗИКІВ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ ЗЕД ТОВ «КЛОВІН УКРАЇНА»	36
2.1 . Дослідження інвестиційної привабливості ТОВ «КЛОВІН Україна».	36
2.2. Розробка заходів щодо зниження ризику інвестиційної діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна».....	44
2.3. Прогнозна оцінка ризиків інвестиційних проектів ТОВ «КЛОВІН Україна»	49
Висновки до розділу 2	53
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	58
ДОДАТКИ	60
ВСТУП	

Важливим аспектом ефективного функціонування будь-якого підприємства є інвестиційна діяльність, що відіграє ключову роль в економічному розвитку держави та забезпеченні розширеного відтворення.

В умовах ринкової економіки на основі інвестиційних розрахунків вже на стадії планування виконується відбір інвестиційних проектів. Для того, щоб ця важлива функція розрахунків ефективності виконувалася успішно, вони повинні враховувати умови реалізації інвестицій.

Тепер, коли суб'єкти підприємницької діяльності здобули господарську самостійність, цілком закономірно, що інвестиційні проекти відбираються ними на свій розсуд. Фінансування здійснюється за рахунок власних або залучених коштів.

Окремих самостійних учасників ринкових відносин цікавить насамперед оцінка відповідності проекту їх суб'єктивним інтересам, яка базується на індивідуальних витратах і цінах, попередньому результаті ланцюга «проектування-виготовленнявикористання». Учасників інвестиційного процесу цікавлять конкретні абсолютні результати їхньої діяльності. Спираючись на те, що основна мета діяльності підприємства - одержання прибутку, вся його діяльність повинна передбачати отримання позитивного фінансового результату. Цей же принцип стосується і процесу вкладення інвестицій. Додаткові кошти підприємство буде вкладати у виробництво тільки в тому випадку, якщо воно впевнено в тому, що зусилля будуть ефективні. Але ефективність інвестицій - поняття достатньо суб'єктивне в зв'язку з тим, що грошові потоки мають місце в декількох періодах, а гроші мають властивість збільшувати свою вартість шляхом дисконтування. Ось чому на підприємстві виникає об'єктивна необхідність кількісного виміру ефекту від здійснення інвестиційного проекту.

Актуальність. Зіткнення з різноманітними ризиками - звичайна загроза для будь-якого інвестора в умовах сучасної ринкової економіки. Здебільшого, вкладаючи свої кошти в виробництво тих чи інших товарів чи послуг, інвестор не може мати цілковитої впевненості в суспільному визнанні результатів цього виробництва.

Практична значущість. Таке визнання залежить від вдалого сполучення різних факторів, отже інвестори ризикують отримати прибуток, менший за очікуваний, або, навіть, зазнати збитків.

Таким чином, дослідження інвестиційних ризиків, виявлення факторів, які їх викликають та обчислення можливих втрат - ось важливі проблеми, на які необхідно зважати сучасному інвесторові, приймаючи рішення щодо вкладання коштів у той чи інший напрям виробничої чи комерційної діяльності. Саме тому вміння оцінювати інвестиційні ризики є необхідним для сучасного менеджера.

Проблеми врахування інвестиційних ризиків різного типу знайшли висвітлення у наукових працях багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців. Зокрема, можна зазначити роботи І.Борщука, О.Бугрова, В.Варені, В.Головатюка, А.Дагаєва, І.Дворака, О.Зальотова, О.Іваницької, М.Клапківа, В.Мартиненка, А.Пересади, О.Чечелюка. Однак, аналізуючи останні дослідження, можна побачити, що не

було прийнято загальної системи повноцінного аналізу інвестиційних ризиків підприємства та публікації мають певні проблеми з розрахунковою частиною.

За умов сучасної української економіки проблема інвестиційних ризиків є особливо гострою через нестабільність податкового режиму, падіння курсу національної валюти, низьку купівельну спроможність значної частини населення. Тому для капіталовкладників, які мають справу з вітчизняним ринком, особливо важливо ретельно обраховувати можливий вплив інвестиційних ризиків.

Мета дослідження – аналіз інвестиційної привабливості ТОВ КЛОВІН «Україна», дослідження ризиків інвестиційних проектів та розробка рекомендацій, пропозицій з підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності, зменшення ризиків інвестиційних проектів підприємства.

Завдання дослідження:

- аналіз фінансово-господарської діяльності та фінансового стану ТОВ «КЛОВІН Україна» за 5 років;
- дослідження зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна», оцінка ефективності;
- оцінка інвестиційної діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна»;
- дослідження інвестиційної привабливості ТОВ «КЛОВІН Україна»;
- пропозиція шляхів зменшення ризиків інвестиційних проектів ТОВ «КЛОВІН Україна»;
- оцінка ефективності запропонованих заходів зменшення ризиків інвестиційних проектів ТОВ «КЛОВІН Україна».

Об'єкт дослідження – процес дослідження інвестиційної діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна».

Предмет дослідження - теоретико-методологічні засади дослідження ризиків інвестиційних проектів ТОВ «КЛОВІН Україна».

Дослідження проведено на ґрунті таких загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання: індукції та дедукції, теоретичного, порівняльноекономічного, системно-структурного методів та методу аналізу і синтезу. **Інформаційною базою** при виконанні дослідження були баланс та фінансова звітність підприємства.

Наукова новизна. Удосконалено методику оцінювання інвестиційних ризиків ТОВ «КЛОВІН Україна», що дозволяє керівникам підприємства комплексно ідентифікувати їх рівень та мати змогу здійснити аналіз ситуації на підприємстві після здійснення майбутніх заходів зменшення ризиків.

Апробація результатів: написання статті на тему «Ризики інвестиційних проектів в ЗЕД підприємства». Наведення прикладів розрахунку інвестиційної привабливості підприємства, ризиків інвестиційної привабливості та надання шляхів удосконалення системи інвестиційної діяльності.

Структура роботи: ВСТУП, РОЗДІЛ 1, який складається з 3 підрозділів, РОЗДІЛ 2, який складається з 3 підрозділів, Висновки до кожного з них, загальні **ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ.**

РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗЕД ТОВ «КЛОВІН УКРАЇНА»

1.1. Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна»

Польська компанія CLOVIN Group відома на європейському ринку вже більше 10 років по виробництву мила та мийних засобів, засобів для чищення та полірування.

За Класифікацією видів економічної діяльності (КВЕД) основним видом діяльності компанії визначено 20.41 «Виробництво мила та мийних засобів, засобів для чищення та полірування» [1].

Польська компанія CLOVIN Group виробляє 3 500 000 кг на місяць порошкоподібних продуктів і приблизно 1 500 000 літрів на місяць рідких продуктів, до створення яких, доклали зусиль технологи і хіміки власної лабораторії компанії. Її продукти є популярними брендами :

- Clever,
- Spiro,
- MULTICOLOR,
- Praktik
- Purox та інші.

Продукція CLOVIN Group підрозділяється на 3 типи використання:

- для використання в побуті - безфосфатні засоби для чищення для будинку всіляких рівнів ефективності;
- для професійного використання - безфосфатні засоби для пралень, лікарень, готелів, салонів, засоби для чищення, які впораються з будь-якими забрудненнями;
- для торгових мереж - CLOVIN Group надає послуги з розробки продукції необхідних коштів, гарантуючи якість нового продукту і повну відповідність бажаних характеристик товарів. CLOVIN Group випускає наступну продукцію:
 - безфосфатні і гіпоалергенні пральні порошки;
 - гелі для прання та інші рідини (кондиціонери, відбілювачі, засоби для виведення плям);
 - миючий засіб для посуду;
 - універсальні розчини, грануляти і абразиви для чищення різних видів поверхонь;
 - мило рідке, антибактеріальне, молочко;
 - таблетки, солі і порошки для посудомийних машин.

Протягом 20 років CLOVIN Group співпрацювали з наступними партнерами:

- Crupa;
- PGD Polska;
- Delco;
- Eurochemia;
- Kosmet hurt та інші.

Завдяки високій якості і демократичній ціні ці засоби для прибирання і прання користуються попитом в країнах СНД, особливо в державах, де не допускається застосування фосфатів у пральних порошках.

У виробництві «КЛОВІН Україна» використовують обладнання і технології виробництва продукції, такі ж як в Польщі, Німеччині, Прибалтійських країнах. Кращі фахівці з Європи строго контролюють весь процес від застосування існуючих рецептур до упаковки товарів. У лабораторіях «КЛОВІН Україна» кожна партія безфосфатних засобів проходить перевірку на відповідність

параметрів ISO 9001 і 14001. Під контролем польського підприємства в 2013 році компанія виробляла за місяць 300 000 кг засобів для чищення і миючих засобів наступних торгових марок: MULTICOLOR, Praktik і Signum. 80% продукції склали безфосфатні пральні порошки, інша частина - це рідкі миючі засоби.

Місія даного підприємства - зробити чистоту нешкідливою і доступною.

В основу діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна» покладено раціональне використання основного матеріалу, засобів виробництва та людської праці, налагодження роботи і покращення системи організації всього процесу виробництва, розширення бази партнерів та поліпшення шляхів доставки товару до кінцевого пункту призначення.

При дослідженні управління предметом вивчення були: організація управління, методи неформального управління, професіоналізм персоналу, механізми мотивації, економія часу, використання комп'ютерних технологій, тощо. Зосередити увагу як власну, так і персоналу на конкретну проблему та знайти шляхи її вирішення є також великим мистецтвом управління. Не менш важливим є виділити ключову, яка стосується рівня існуючого менеджменту на підприємстві, що відображає особливості сучасного етапу його розвитку. У виборі та оцінці проблем необхідно бачити їх зв'язки і залежності. Це особливий фактор успіху [2, с. 58].

Сучасний менеджер не повинен бути науковцем, в повному розумінні цього слова, але він зобов'язаний володіти основними прийомами дослідницької діяльності і вміти організувати її в пошуку нових факторів підвищення ефективності управління.

Формула сучасного управління - управляти, удосконалюючи і вдосконалюючись.

Існують наступні напрями, які можуть похитнути ідеальну модель управління:

- комунікації та людський капітал;
- аксіологічна мотивація;
- культура та мистецтво менеджменту;
- система та механізм менеджменту;
- управління змінами та ризик;

- якість та ефективність менеджменту;
- креативність менеджменту;
- технології менеджменту;
- професіоналізм та освіта менеджера;
- формальне та неформальне лідерство.

Керуючись тим, що ТОВ «КЛОВІН Україна» існує більше 15 років, воно має декілька проблем стосовно застарілості системи ведення менеджменту на підприємстві. Вони пов'язані з креативністю, ефективністю та технологіями менеджменту.

З метою більш ефективного виробництва і реалізації продукції, виявлення ефективності операційної діяльності підприємства існує аналіз виробничогосподарської діяльності, а саме, оцінювання рівня ефективності застосування виробничих ресурсів.

Основні фонди є найбільшою складовою виробничого капіталу підприємств. Вони утворюють основу підприємницької діяльності, додають їй стабільності та стійкості. Основні фонди мають низьку ліквідність. Це означає, що розпродаж основних фондів призводить до поганих наслідків у підприємстві.

Тому, збереження і ефективне використання основних фондів протягом нормативного або очікуваного терміну корисного використання (експлуатації) та одночасно виведення з виробництва фізично і морально застарілих основних фондів, перш за все їх найактивнішої частини - знарядь праці, їх заміна на нову технічну і технологічну основу з використанням накопиченої амортизації – такий зміст має для підприємства нормальний процес обігу капіталу, вкладеного в основні виробничі фонди [3].

Ефективність використання основних фондів у ТОВ «КЛОВІН Україна» відображена у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Динаміка ефективності використання основних фондів у ТОВ «КЛОВІН Україна»

Показники	Роки					Відхилення	
	2014	2015	2016	2017	2018	Абсолютне	Відносне
1	2	3	4	5	6	7	8

Середньорічна вартість основних фондів, тис. грн.	1896,25	2000,25	5709,65	9717,20	11228,60	9332,35	492,15
Фондоозброєність, тис. грн.	105,35	76,93	111,95	176,68	184,08	78,73	74,73

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5	6	7	8
Фондовіддача, грн.	6,72	23,02	16,38	10,34	9,11	2,39	35,60
Фондомісткість, грн.	0,15	0,04	0,06	0,10	0,11	-0,04	-26,25

Джерело: розраховано автором за [Додаток А-Ж]

За даними таблиці, можна побачити, що з кожним роком середньорічна вартість основних фондів підприємства мала тенденцію до зростання. У базовому періоді середньорічна вартість фондів складала 1896,25 тис. грн, а у звітному році – 11228,6 тис. грн. Отже, абсолютне відхилення складає 9332,35 тис. грн, а відносне – 492,15%. Показник фондоозброєності у 2014 році становив 105,35 тис. грн, а у 2018 році – 184,08 тис. грн. Він збільшився на 78,73%, що свідчить, що показник оснащеності праці виробничими основними фондами збільшився.

У звітному періоді фондовіддача зросла на 2,39. та складала 9,11. Збільшення фондовіддачі означає зменшення показника фондомісткості. Так, фондомісткість у базовому році складала 0,15, а у звітному періоді даний показник зменшився на 0,04 та склав 0,11. Зменшення показника фондомісткості буде означати підвищення ефективності використання основних фондів та збільшення ефективності виробництва в цілому.

Для оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів розраховуються також наступні узагальнюючі показники: матеріаловіддача та матеріаломісткість у табл. 1.2.

Матеріаловіддача характеризує ефективність використаних предметів праці. Вона визначається відношенням вартості виробленої продукції до суми матеріальних витрат та показує ефективність використаних предметів праці.

Матеріаломісткість є вартість витрат матеріальних ресурсів на одиницю виробленої продукції. Матеріаломісткість розраховується шляхом ділення суми матеріальних витрат на вартість виробленої продукції та є зворотній показником матеріаловіддачі, який характеризує вартість витрат матеріальних ресурсів на одиницю виробленої продукції.

Таблиця 1.2

**Динаміка показників ефективності використання матеріальних ресурсів
ТОВ «КЛОВІН Україна»**

Показники	Роки					Відхилення	
	2014	2015	2016	2017	2018	Абсолютн е	Віднош е
1	2	3	4	5	6	7	8
Вартість продукції, тис. грн	12746, 6	46048, 7	93515, 0	100456, 6	102347, 6	89601,0	702,9
Вартість матеріалів, тис. грн	12194, 4	36668, 6	71230, 9	84566,5	85761,0	73566,6	603,3
Матеріаловіддача, тис. грн/ тис. грн	1,0	1,3	1,3	1,2	1,2	0,2	14,2
Матеріаломісткість, ти с. грн/ тис. грн	1,0	0,8	0,8	0,8	0,8	-0,2	-12,4

Джерело: розраховано автором за [Додаток А-Ж]

За даними табл. 1.2, можна побачити, що матеріаломісткість виробництва, яка становила в 2014 році 1,0 тис. грн/тис. грн, зменшилася в звітному році на 0,2 тис. грн/тис. грн та має показник 0,8 тис. грн/тис. грн. Матеріаловіддача збільшилася на 0,2 тис. грн/тис. грн, це вказує на більш ефективне використання матеріальних ресурсів.

Ефективність використання трудових ресурсів має не менш важливу роль у житті підприємства в табл. 1.3. Основними показниками, які характеризують ефективність використання трудових ресурсів є дані про чисельність персоналу різних категорій і професій, його кваліфікацію й освітній рівень, про витрати робочого часу, кількість виробленої продукції чи виконаних робіт, а також дані про рух особового складу підприємства.

Зі збільшенням реалізованої продукції з кожним роком, збільшується кількість персоналу на підприємстві та фонд оплати праці. У 2018 році порівняно з 2014

році кількість персоналу збільшується на 42 чоловіка і становить 62 чоловіка. Чисельність працівників зі стажем роботи в організації більше одного року збільшилась на 12 чоловік і становить 27 чоловік. Фонд оплати праці збільшився на 269,73% та становить 345,44 тис. грн.

Таблиця 1.3

**Динаміка показників ефективності використання трудових ресурсів ТОВ
«КЛОВІН Україна»**

Показники	Роки					Відхилення	
	2014	2015	2016	2017	2018	Абсолютне	Відносне
1	2	3	4	5	6	7	8
Кількість персоналу,	20	24	50	56	62	42	210,00
чоловіки	14	16	36	37	40	26	185,71
жінки	6	8	14	19	22	16	266,67
Прийнято протягом року, чол.	5	8	12	8	10	5	100,00
Вибуло за рік, чол.	7	5	10	5	7	0	0,00
Незаплановані	3	5	3	2	4	1	33,33
Неминучо звільнені	2	3	1	3	2	0	0,00
Чисельність працівників зі стажем роботи в організації більше одного року	15	11	14	25	27	12	80,00
Середньооблікова чисельність персоналу, чол.	18	26	51	55	61	43	238,89
Коефіцієнт стабільності	0,83	0,42	0,27	0,45	0,44	-0,39	-46,89
Коефіцієнт плинності	0,44	0,27	0,24	0,07	0,15	-0,30	-66,80
Коефіцієнт обороту робочої сили по	0,28	0,31	0,24	0,15	0,16	-0,11	-40,98
Коефіцієнт обороту робочої сили по звільненню	0,56	0,38	0,25	0,13	0,18	-0,38	-67,54
Коефіцієнт загального обороту	0,67	0,50	0,43	0,24	0,28	-0,39	-58,20
Фонд оплати праці, тис. грн	93,43	136,79	279,53	309,45	345,44	252,01	269,73
Середня заробітна плата працівника (місячна),	5190,56	5261,15	5480,98	5626,36	5662,95	472,40	9,10

Джерело: розраховано автором на підставі річних даних про облікову кількість штатних працівників ТОВ «КЛОВІН Україна»

Отже, у 2018 році порівняно з 2014 роком середня заробітна плата зросла на 472,40 грн і склала 5662,95 грн.

Коефіцієнт стабільності кадрів у 2018 році склав 0,44, що на 0,39 менше, ніж у 2014 році. Найбільшого значення коефіцієнт стабільності кадрів набув у 2014 році, коли на роботу було прийнято 5 працівників. Найменшого ж значення коефіцієнт стабільності кадрів, а саме 0,27, набув у 2016 році, коли на підприємстві з'явилися 12 нових співробітників.

Коефіцієнт плинності кадрів, який визначається як відношення кількості працівника, які були звільнені за власним бажанням, через прогули та через інші невиробничі причини, до середньооблікової чисельності персоналу, у звітному році зменшився на 0,30 порівняно з базовим роком і склав 0,15.

У 2018 році було прийнято на роботу 10 чоловік, в той час як звільнено 7. Таким чином, коефіцієнти обороту робочої сили по прийому та по звільненню склали відповідно 0,16 та 0,18. У 2014 році було звільнено 7 працівників, а прийнято на роботу 5. Коефіцієнт обороту по найму становив 0,28, а по звільненню – 0,56. Отже, у звітному році коефіцієнт робочої сили по прийому зменшився на 0,11, а коефіцієнт обороту по звільненню зменшився на 0,38. Коефіцієнт загального обороту також зменшився, склавши у звітному році 0,28.

Активи підприємства — це засоби суб'єкта господарювання, які потрібні для його функціонування у різних формах діяльності з метою одержання прибутку у табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Динаміка активів ТОВ «КЛОВІН Україна», тис. грн

Показники	Роки					Відхилення	
	2014	2015	2016	2017	2018	Абсолютне	Відносне
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Необоротні активи							
Незавершене будівництво	138,4	496,7	720,6	890,0	945,5	807,1	583,2
Основні засоби:	1 902,2	2 098,3	9 321,0	10 113,4	12 343,8	10 441,6	548,9
первісна вартість	2 387,8	3 064,8	11 361,5	12 009,5	15 676,3	13 288,5	556,5
знос	485,6	966,5	2 040,4	2 123,3	2 239,0	1 753,4	361,1

Довгострокові біологічні активи:	-	-	-	-	-	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	-	-	-	-	-	-	-

Продовження таблиці 1.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Інші необоротні активи	-	-	-	-	-	-	-
Усього за розділом І	2 040,6	2 595,0	10 041,6	11 003,4	13 289,3	11 248,7	551,2
ІІ. Оборотні активи							
Запаси	5 261,1	13 352,6	16 270,6	20 873,3	21 893,3	16 632,2	316,1
у тому числі готова продукція	6,9	282,4	1 315,4	1 567,8	1 675,4	1 668,5	24 181,2
Поточні біологічні активи	-	-	-	-	-	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	927,1	6 245,6	13 198,9	15 687,5	16 453,3	15 526,2	1 674,7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1 256,1	599,5	245,7	356,7	456,7	-799,4	-63,6
у тому числі з податку на прибуток	18,5	14,0	3,1	4,0	5,3	-13,2	-71,4
Інша поточна дебіторська заборгованість	223,7	949,3	2 482,2	2 789,5	2 905,5	2 681,8	1 198,8
Поточні фінансові інвестиції	63,4	112,3	126,5	148,2	153,9	90,5	142,7
Грошові кошти та їх еквіваленти:	2 067,6	1 069,8	269,2	345,6	356,7	-1 710,9	-82,7
Витрати майбутніх періодів	1,6	1,0	1,5	1,7	1,9	0,3	18,8
Інші оборотні активи	18,5	11,5	136,3	178,6	197,7	179,2	968,6
Усього за розділом ІІ	9 755,7	22 249,3	34 604,4	40 232,9	42 265,1	32 509,4	333,2
ІІІ. Необоротні активи та групи вибуття	-	-	-	-	-	-	-
Баланс	11 796,3	24 844,3	44 646,0	51 236,3	55 554,4	43 758,1	370,9

Джерело: складено автором за [Додаток А-Ж]

Ми можемо спостерігати, що усі активи ТОВ «КЛОВІН Україна» збільшуються.

Будь-який суб'єкт господарювання покриває потребу своїх активів за рахунок власних і залучених джерел (капіталу), які визначаються як його пасиви у табл.

1.5.

Таблиця 1.5

Динаміка пасивів ТОВ «КЛОВІН Україна», тис. грн

Показники	Роки					Відхилення	
	2014	2015	2016	2017	2018	Абсолютне	Відносне
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	201,0	201,0	201,0	201,0	201,0	0,0	0,0

Продовження таблиці 1.5

1	2	3	4	5	6	7	8
Додатковий капітал	-	-	-	-			
Резервний капітал	4,1	62,8	860,4	920,7	994,4	990,3	24 153,7
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	327,9	4 969,3	20 075,4	21 776,2	23 443,7	23 115,8	7 049,6
Неоплачений капітал	100,0					-100,0	-100,0
Усього за розділом I	-222,8	5 233,2	21 136,8	201,0	201,0	423,8	-190,2
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	-	8 400,2	9516,8	-	-		
III. Поточні зобов'язання						0,0	
Короткострокові кредити банків	-	-	-	-	-		
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	-	12,7	12,7	12,7	13,2	13,2	
товари, роботи, послуги	9 008,5	8 852,0	12 380,7	15 675,5	17 884,0	8 875,5	98,5
розрахунками з бюджетом	1,2	1 140,3	949,5	834,4	945,5	944,3	78 691,7
у тому числі податок на прибуток	-	1 136,9	178,5	-	-		
розрахунками зі страхування	4,9	11,6	12,1	13,5	15,4	10,5	214,3
розрахунками з оплати праці	11,3	25,4	50,3	56,7	58,4	47,1	416,8
Доходи майбутніх періодів	-	-	-	-	-		
Інші поточні зобов'язання	2 993,3	1 168,9	587,0	678,3	709,4	-2 283,9	-76,3
Усього за розділом III	72 239,9	11 210,9	13 992,4	46 039,1	29 490,1	-42 749,8	-59,2
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	-	-	-	-	-		
Баланс	72	24	44	46 240,1	29 691,1	-42 326,0	-58,8

	017,1	844,3	646,0				
--	-------	-------	-------	--	--	--	--

Джерело: складено автором за [Додаток А-Ж]

Ми можемо спостерігати, що усі пасиви ТОВ «КЛОВІН Україна» збільшуються.

Оцінка майнового стану підприємства дає можливість визначити абсолютні і відносні зміни статей балансу за певний період, відстежити тенденції їх зміни і визначити структуру фінансових ресурсів підприємства у табл. 1.6.

Таблиця 1.6

Динаміка показників оцінки майнового стану ТОВ «КЛОВІН Україна»

№	Показник	На 31.12 за					Тем приросту, %
		2014	2015	2016	2017	2018	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Коефіцієнт зносу основних засобів	20,3	31,5	18	17,7	14,3	- 29,76884717
2	Коефіцієнт оновлення основних засобів	88,9	77,9	27	94,6	76,6	- 13,85154458
3	Коефіцієнт вибуття основних засобів	22,9	40,5	66,6	18,7	18,6	- 18,47659661

Джерело: розраховано автором за [Додаток А-Ж]

З метою визначення основних тенденцій розвитку суб'єкта господарювання використовують різні за змістом аналітичні процедури, окремі з яких базуються на формульному розрахунку тенденцій розвитку економічної системи підприємства.

Проведення економічного аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства покликане оцінити здійсненні господарські операції з точки зору їх впливу на тенденції зміни величини господарських засобів, джерел їх утворення, доходів, витрат та фінансових результатів щодо надання інформації про ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість, рентабельність тощо.

Специфічність економічного аналізу полягає в тому, що економічна інформація про роботу підприємства систематизується та узагальнюється в ході застосування аналітичних процедур та подається у форматі відносних показників, їх відхилень

від нормативних значень, визначення впливу факторів (у т. ч. у числовому вираженні). Такий стан речей дозволяє використати релевантну інформацію економічними суб'єктами при прийнятті управлінських рішень [4].

Об'єктом аналізу було обрано підприємство ТОВ «КЛОВІН Україна».

Для проведення аналізу фінансово-господарської діяльності компанії були використані показники балансів ТОВ «КЛОВІН Україна» (Додаток А, Б, В, Д, Ж) та окремо винесені показники у табл. 1.7.

Таблиця 1.7

Інформація з балансу ТОВ «КЛОВІН Україна» з 2013-2018 рр. для подальших розрахунків

№	Дані	На 31.12., тис. грн.						Темп приросту, %
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Гроші та їх еквіваленти	1975,0	2067,6	1089,8	269,2	345,6	356,7	-81,9
2	Поточні зобов'язання	11270,1	12019,2	11210,9	13992,4	17258,4	19612,7	74,0
3	Дебіторська заборгованість	2349,7	2406,9	7794,4	15926,8	18833,7	19815,5	743,3
4	Власний капітал	-265,8	-222,8	5233,2	21136,8	22897,9	24639,1	-9369,8
5	Необоротні активи	2018,7	2040,6	2595,0	10041,6	11003,4	13289,3	558,3
6	Оборотні активи	10131,3	9755,7	22249,3	34604,4	40232,9	42265,1	317,2
7	Доходи майбутніх періодів	-	-	-	-	-	-	-
8	Витрати майбутніх періодів	1,2	1,6	1,0	1,5	1,7	1,9	58,3
9	Запаси	5789,9	5261,1	13352,6	18270,6	20873,3	21893,3	278,1
10	Основні засоби	1902,2	1890,3	2098,3	9321,0	10113,0	12343,8	548,9

Джерело: складено автором за [Додаток А-Ж]

Також були використані показники звітів про фінансові результати (Додаток А, Б, В, Д, Ж) та окремо винесені показники у табл. 1.8.

Таблиця 1.8

Інформація про фінансові результати ТОВ «КЛОВІН Україна» з 2014-2018 рр. для подальших розрахунків

№	Дані	Роки, тис. грн.					Темп приросту, %
		2014	2015	2016	2017	2018	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Чистий прибуток	131,6	5355,9	15905	10258	12455,8	9364,9
2	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	12747	46049	93515	100457	102347,6	702,9

3	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	12194	36669	71231	84567	85671	602,5
4	Валовий прибуток	552,2	9380,1	22284	15890	16676,6	2920,0
5	Фінансовий результат до оподаткування	165,1	6531,7	19407	13916	16244,8	9739,4
6	Чистий фінансовий результат	131,6	5355,9	15905	10258	12455,8	9364,9

Продовження таблиці 1.8

1	2	3	4	5	6	7	8
7	Інші операційні витрати	7990,3	20212	5514,6	6775,4	8996,7	12,6
8	Інші витрати	0	0	0	0	0	0

Джерело: складено автором за [Додаток А-Ж]

У короткостроковій перспективі критерієм оцінки фінансового стану підприємства виступає його ліквідність і платоспроможність. Чим менше час, необхідний для перетворення окремого виду активів в кошти для погашення короткострокових зобов'язань, тим вища його ліквідність у табл. 1.9.

Таблиця 1.9

**Динаміка показників ліквідності і платоспроможності ТОВ «КЛОВІН
Україна» за 2014-2018рр.**

№	Показник	На 31.12. за					Темп приросту, %
		2014	2015	2016	2017	2018	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,17	0,10	0,02	0,02	0,02	-89,43
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,37	0,79	1,17	1,12	1,04	177,76
3	Коефіцієнт покриття	0,81	1,98	2,47	2,33	2,15	165,50

Джерело: розраховано автором за [Додаток А-Ж]

У досліджуваній період з 2014 по 2018 роки коефіцієнт абсолютної ліквідності, який демонструє частку поточних зобов'язань компанії, яка може бути погашена негайно, то його значення не відповідає нормативному значенню, яке має перебувати в межах від 0,1 до 0,2. Більш низький показник вказує на те, що

компанія не зможе вчасно погасити борги у випадку, якщо термін платежів настане незабаром.

Коефіцієнт швидкої ліквідності вимірює здатність компанії вчасно погасити свої короткострокові зобов'язання з допомогою високоліквідних активів. Норматив показника знаходиться в межах 0,5-1 і вище. Ми маємо мінімальне значення цього показника – 0,37. Таке значення вказує на те, що в компанії не досить ліквідних оборотних коштів для своєчасного розрахунку за зобов'язаннями.

Щодо коефіцієнта покриття, який коливався у межах значень 0,81 – 2,47, що майже відповідає нормативному значенню показника 1-3. Відповідність показника нормативному значенню свідчить про стабільну платоспроможність компанії [5].

Проаналізувавши ділову активність ТОВ «КЛОВІН Україна» бачимо, що динаміка всіх показників 5 років заслуговує негативної оцінки – два коефіцієнта знижуються, що свідчить про погіршення використання капіталу, мобільних засобів, дебіторської та кредиторської заборгованості у табл. 1.10.

Таблиця 1.10

Динаміка показників ділової активності ТОВ «КЛОВІН Україна» за 2014-2018 рр.

№	Показник	Роки					Темп приросту, %
		2014	2015	2016	2017	2018	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Коефіцієнт оборотності запасів	0,55	0,98	1,13	1,08	1,00	81,54
2	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	0,35	0,91	1,44	1,40	1,21	248,40
3	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	1,34	2,26	1,97	1,44	1,32	-1,18
4	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	-13,04	4,60	1,77	1,14	1,08	-108,25

Джерело: розраховано автором за [Додаток А-Ж]

Коефіцієнт оборотності запасів демонструє ефективність використання активів компанії. Негативною тенденцією є зменшення значення коефіцієнта протягом періоду дослідження.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості вказує на кількість оборотів, які здійснила кредиторська заборгованість протягом року. Варто зауважити, що високе або низьке значення показника може мати кілька наслідків. Деякі автори говорять про те, що зниження показника є хорошим явищем, адже компанія має можливість фінансувати свою діяльність за рахунок безкоштовного джерела - за рахунок постачальників і підрядників. Однак це не зовсім вірно. Якщо затримка оплати відбувається постійно, то постачальники та підрядники будуть включати цей ризик в ціну свого товару. Тому низька оборотність кредиторської заборгованості може мати негативні середньострокові наслідки. Якщо ж такого не відбувається і рівень цін не змінюється, то компанії вигідно мати низьку оборотність кредиторської заборгованості.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості вказує на ефективність управління заборгованістю клієнтів і інших дебіторів. Значення коефіцієнта демонструє кількість оборотів дебіторської заборгованості, тобто скільки разів дебітори погасили свої зобов'язання перед компанією. Зменшення оборотності дебіторської заборгованості є негативною тенденцією для компанії.

Показник оборотності власного капіталу - показник ділової активності, який демонструє ефективність управління власним капіталом компанії. Значення коефіцієнта вказує на те, скільки товарів та послуг було продано на кожну гривню залучених від власників коштів. Зниження показника протягом періоду дослідження говорить про відсутність оптимізації роботи компанії в цій сфері.

Фінансова стійкість підприємства - це такий стан його фінансових ресурсів, їх розподілу і використання, який забезпечує збереження міжнародного ринку, розвиток підприємства за рахунок росту прибутку і капіталу при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності в умовах допустимого ризику зовнішньоекономічної діяльності.

Показники фінансової стійкості вказують на рівень фінансових ризиків для підприємства та рівень їх залежності від позикового капіталу, показують рівень його залучення і здатності підприємства обслуговувати цей борг. Висока фінансова стійкість вказує на здатність оперативно реагувати на зовнішні та внутрішні стреси без зниження фінансового та виробничого потенціалу суб'єкта господарювання у табл. 1.11 [4].

Таблиця 1.11

Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «КЛОВІН Україна» за 2014-2018 рр.

№	Показники	На 31.12. за					Темп приросту, %
		2014	2015	2016	2017	2018	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Коефіцієнт фінансової автономії	-0,02	0,21	0,47	0,57	0,56	-3047,98
2	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами запасів	1,85	1,67	1,89	1,93	1,93	4,11
3	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	10,16	0,50	0,52	0,52	0,46	-95,47

Джерело: розраховано автором за [Додаток А-Ж]

Виходячи з наведених у таблиці трирічних значень коефіцієнта автономії можна зробити висновок, що спочатку показник був нижчий за нормативне значення показника, яке знаходиться в межах 0,4 - 0,6. Низьке значення може говорити про високий рівень фінансових ризиків. Значення показника фінансової автономії вище 0,6 говоритиме про те, що компанія використовує не весь свій потенціал. Збільшення коефіцієнта автономії свідчить про більшу фінансову незалежність, підвищення гарантії погашення підприємством своїх зобов'язань.

Значення коефіцієнта забезпеченості власними засобами вказують на фінансову стійкість компанії і здатність проводити активну діяльність навіть в умовах відсутності доступу до позикових коштів і зовнішніх джерел фінансування компанії.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу показує співвідношення між власними оборотними ресурсами і власним капіталом компанії. Таким чином, значення показника говорить про те, яка частина власного капіталу може бути використана для фінансування оборотних активів, а яка частина спрямована на фінансування необоротних активів. Нормативним вважається значення 0,1 і вище. Позитивне значення свідчить про достатність власних фінансових ресурсів для фінансування необоротних активів і частини оборотних. Від'ємне значення

показника свідчить, що власний капітал і кошти, залучені на довгостроковій основі, спрямовані на фінансування необоротних засобів, тому для фінансування оборотних активів необхідно звертатися до позичкових джерел фінансування. Це веде до зниження фінансової стійкості [5] .

На короткострокову ліквідність або платоспроможність підприємства впливає його здатність генерувати прибуток. У цьому зв'язку розглядається рентабельність підприємства. Це і якісний і кількісний показник ефективності діяльності підприємства в табл. 1.12.

Таблиця 1.12

Динаміка показників рентабельності ТОВ «КЛОВІН Україна» за 2014-2018 рр.

№	Показник	Роки					Темп приросту, %
		2014	2015	2016	2017	2018	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Рентабельність продажу за чистим прибутком	1,03	11,63	17,01	10,21	12,17	1078,78
2	Рентабельність активів	0,27	7,31	11,44	5,35	5,83	2022,37
3	Рентабельність власного капіталу	-13,47	53,45	30,16	11,65	13,10	-197,28
4	Рентабельність виробничих фондів	0,44	11,85	18,48	8,76	9,55	2054,01

Джерело: розраховано автором за [Додаток А-Ж]

Рентабельність продажів вказує на обсяг чистого прибутку, який генерує кожна гривня продажів. Значення вказує на частку виручки компанії, яка залишається після вирахування всіх витрат за поточний період. Також значення дозволяє приблизно спрогнозувати, на скільки зросте чистий прибуток компанії при підвищенні рівня збуту на гривню.

Рентабельність активів показує ефективність використання активів компанії для генерації прибутку. Не існує єдиного нормативного значення показника. Чим вищий показник, тим більш ефективним є весь процес управління, адже показник рентабельності активів формується під впливом всієї діяльності компанії. Зниження, на нашому прикладі, навпаки, вказує на недоліки в організації процесів підприємства.

Рентабельність власного капіталу вказує, наскільки ефективно використовується власний капітал, тобто скільки прибутку було згенеровано на кожну гривню залучених власних коштів. Більш високі коефіцієнти кращі, тому що вони демонструють відносне збільшення чистого прибутку, що генерується на ту ж суму капіталу. Тенденція спадання коефіцієнта рентабельності власного капіталу означає зменшення здатності компанії генерувати прибуток власникам [4].

Відмінність рентабельності виробничих фондів від рентабельності активів полягає в тому, що перший показник враховує тільки продуктивні активи, тобто ті, які приймають участь у виробничому процесі. Очевидно, що компанія буде зацікавлена в більш високих значеннях цього коефіцієнта, адже це буде вказувати на ефективне використання активів, що приймають участь у процесі формування доходу.

Отже, ТОВ «КЛОВІН Україна» раціонально використовує працівників, має достатню забезпеченість трудовими ресурсами, високий рівень продуктивності праці, що є причинами підвищення ефективності підприємницької діяльності.

Досліджуване виробництво можна назвати ефективним, керуючись в своїх висновках високими показниками фондівдачі, фондоозброєності та низьким показником фондомісткості.

Після проведення оцінки показників діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна» за 2014-2018 рр. зробимо висновок, що велика кількість показників впродовж досліджуваного періоду знаходилися в тенденції спадання, що свідчить про те, що на підприємстві реалізується не ефективна політика менеджменту, має місце негативна ділова активність, аналіз фінансової стійкості дає нам змогу побачити нестачу у фінансуванні оборотних активів лише власним капіталом і коштами, залученими на довгостроковій основі. Але, майже всі показники знаходилися в межах нормативних значень, тому, в цілому зовнішньоекономічну діяльність ТОВ «КЛОВІН Україна» можна вважати ефективною.

1.2. Характеристика зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна»

Реалізація експортного потенціалу вітчизняних підприємств являється одним із ключових факторів успіху національної економіки та забезпечення довгострокового розвитку суб'єктів господарювання в Україні. Вихід на зовнішні ринки може стимулювати українські підприємства працювати над удосконаленням технологій, впровадженням інновацій, розвитком маркетингових стратегій та підвищенням конкурентоспроможності як на внутрішньому так і на зовнішніх ринках.

ТОВ «КЛОВІН Україна» здійснює зовнішньоекономічну діяльність відповідно до свого статуту, зокрема експорт готової продукції. Іноземними партнерами підприємства є такі країни, як Узбекистан, Таджикистан, Азербайджан.

Географічну динаміку та структуру експорту представлено на рис. 1.1 та рис. 2.2 відповідно, з яких простежується, що найбільше експортної продукції надсилається до Узбекистану – 8543,92 тис. грн, друге місце посідає Таджикистан – 5922, 113 тис. грн, на третьому місці – Азербайджан, експорт становить 2643,22 тис. грн за 2018 рік, до інших країн дохід від експорту становить 11745,28 тис. грн.

До Узбекистану експорт зріс на 766,92 %, до Таджикистану на 834,54 %, а до Азербайджану на 175,65 %. До інших країн експорт зріс на 917,44 %.

Отже, найбільше експорт на 2018 рік порівняно з 2014 роком зріс до Таджикистану, друге місце посідає – Узбекистан, на третьому місці Азербайджан. Але експорт до інших країн найбільше зріс. Це може бути, як результат збільшення кількості договорів поставки до різних куточків світу, збільшення кількості продукції або поставок на рік.

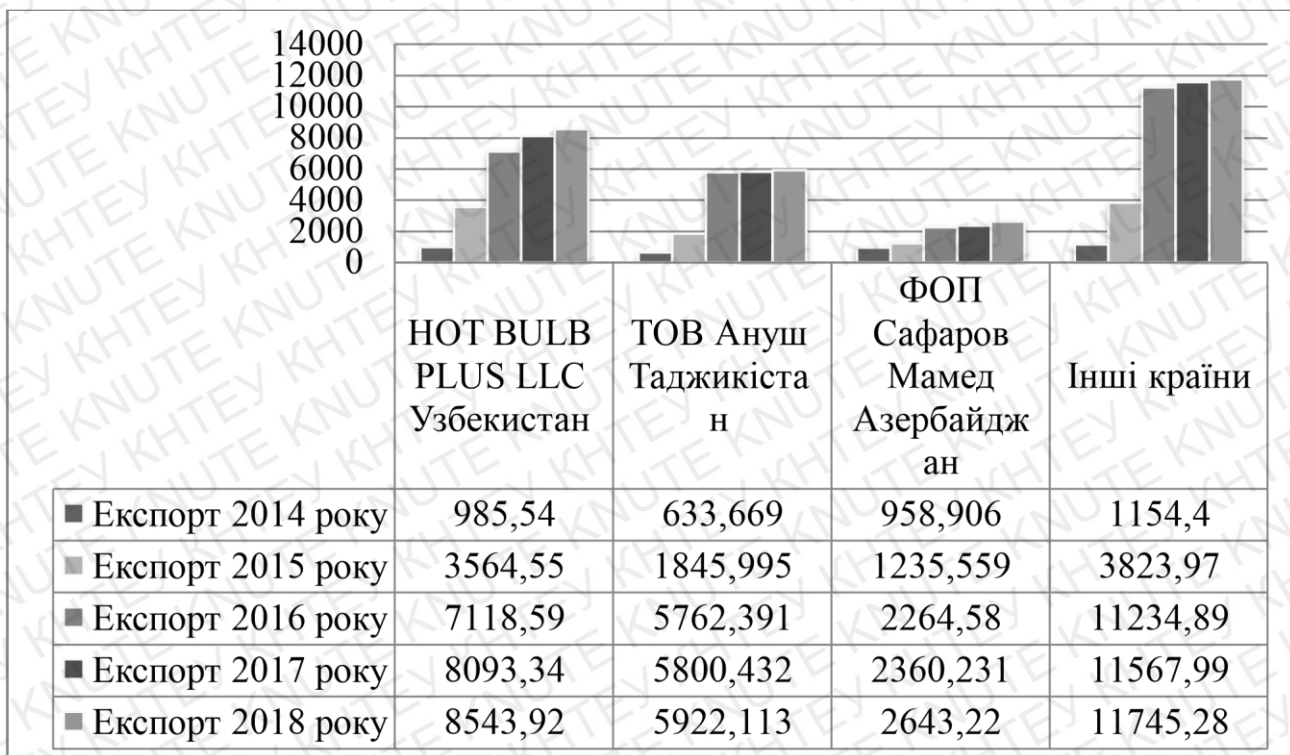

Рис. 1.1. Динаміка експорту ТОВ «КЛОВІН Україна» за 2014-2018 рр.

Ми можемо спостерігати, що з 2014 року до 2018 року експорт до даних країн зріс.

Джерело: складено автором за внутрішньою документацією ТОВ «КЛОВІН Україна»

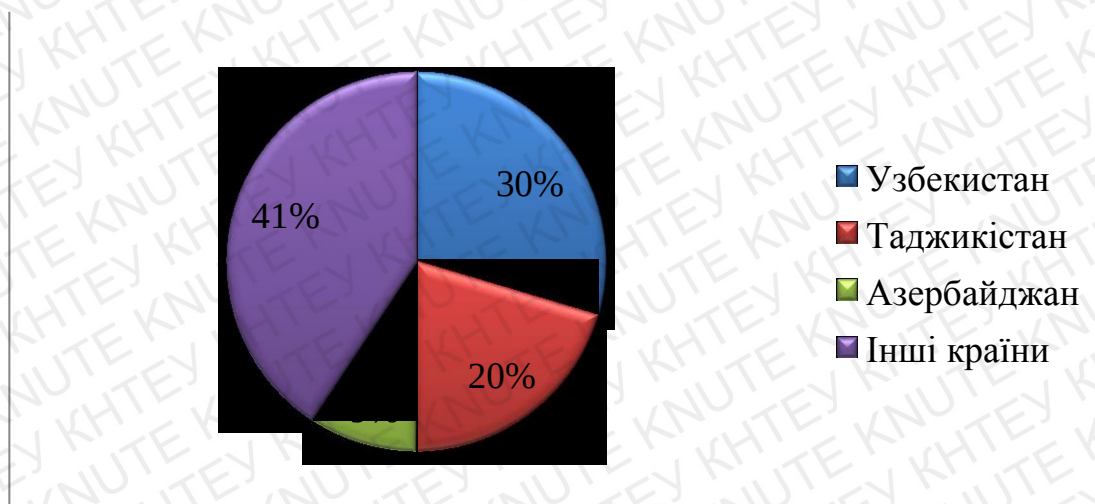

Рис. 1.2. Структура експорту ТОВ «КЛОВІН Україна» за 2014-2018 рр.

Джерело: складено автором за внутрішньою документацією ТОВ «КЛОВІН Україна»

Щодо динаміки експорту товарів за 2014-2018 роки та товарної структури експорту компанії за 2018 рік, яку наведено у рис. 1.3 та рис. 1.4 відповідно, то найбільшу частку в розрізі товарних груп займає пральний порошок, що за 2018 рік становив 25,18 % від загальної кількості експортної продукції. Друге місце займає рідина для прання, що у 2018 році становить 20,6 % від загальної кількості експортної продукції. Мило на третьому місці та має 17,13 %. Четверте місце посідає рідина для чищення жирних поверхонь, яка становить 8,37%. Гель для прання займає п'яте місце та має 8,27 % від загального експорту товарів. На шостому місці рідина для миття посуду і становить 7,81 %. Сьоме місце посідає рідина для миття плити та має 4,53 %. Восьме місце займають інші товари, які ми віднесли до загальної групи, становлять 4,08 %. І на останньому, дев'ятому місці рідина для миття туалетів, яка має 4,03 % від загального обсягу продукції, яка виробляється на експорт. Тож у цілому, ми отримуємо 100 %.

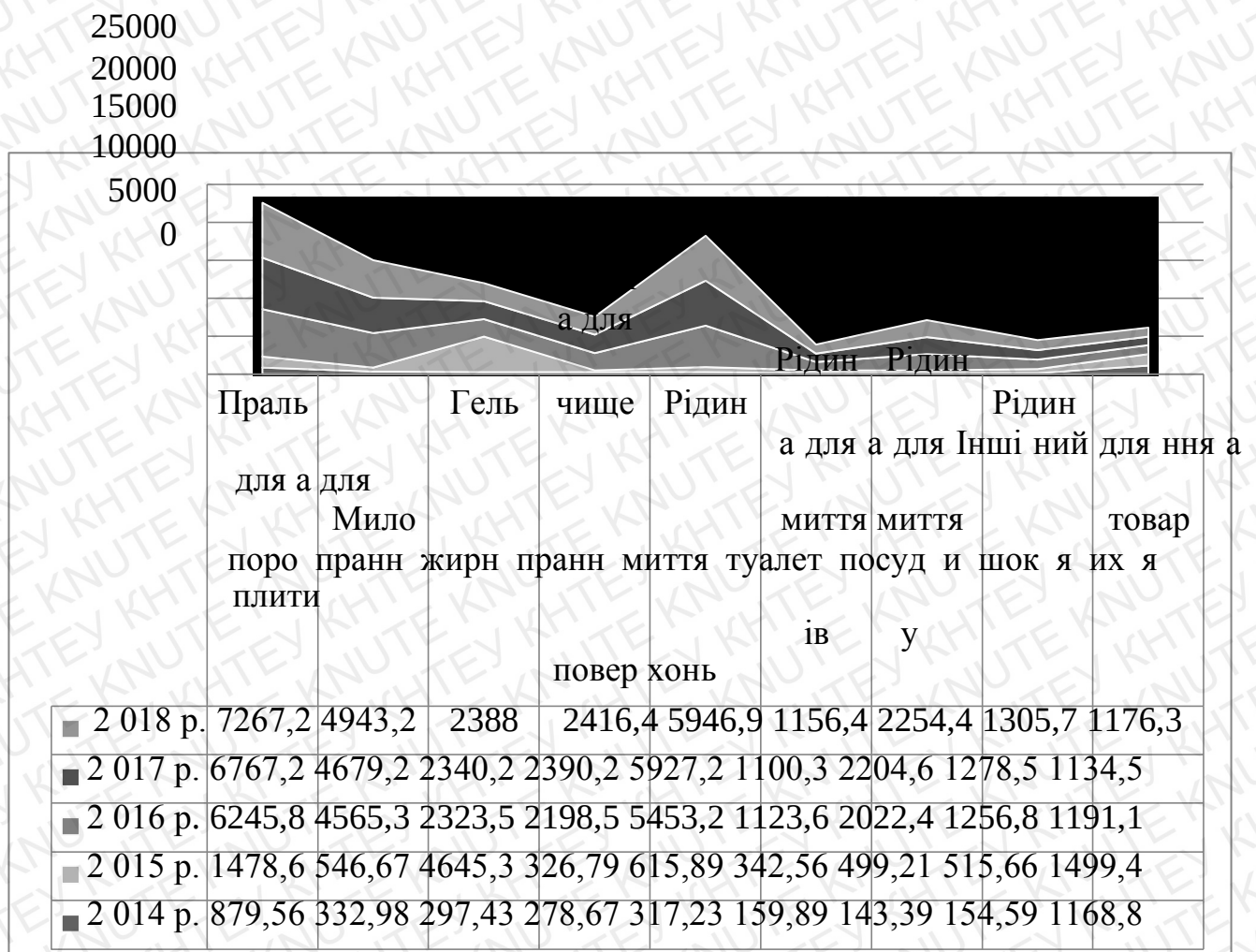

Рис. 1.3. Динаміка експорту ТОВ «КЛОВІН Україна» за 2014-2018 рр., тис. грн
Джерело: складено автором за внутрішньою документацією ТОВ «КЛОВІН

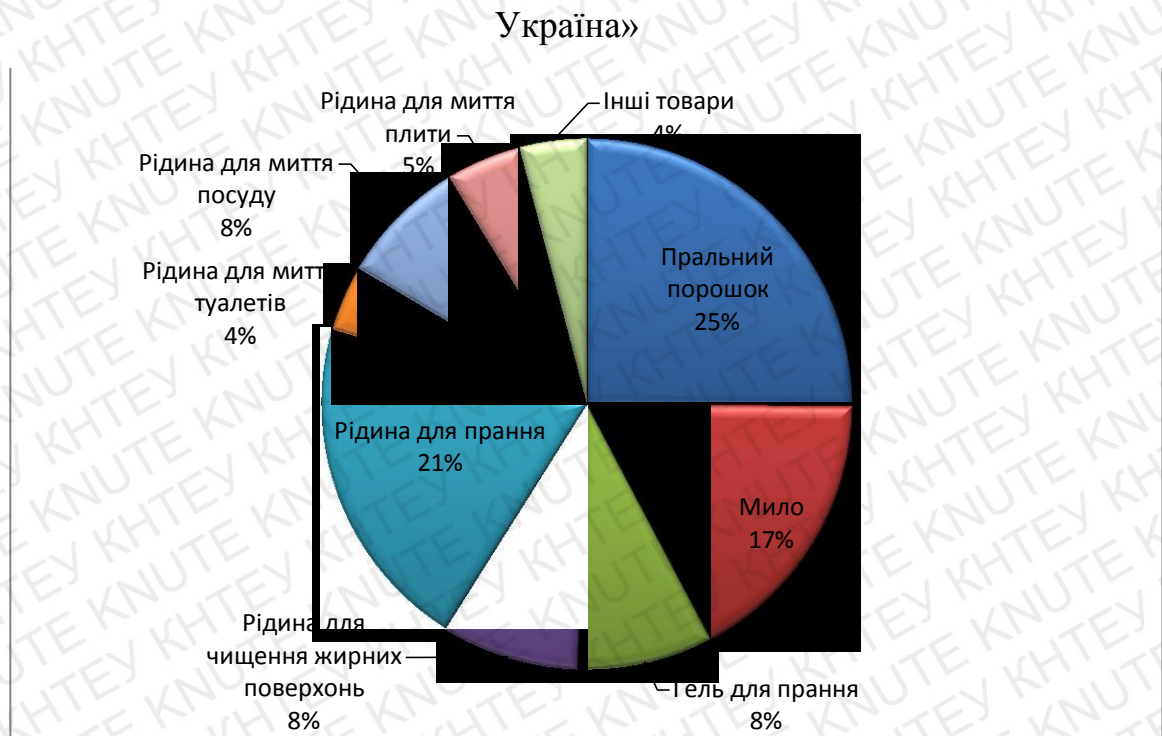

Рис. 1.4. Товарна структура експорту ТОВ «КЛОВІН Україна» за 2018 р., тис. грн

Джерело: складено автором за внутрішньою документацією ТОВ «КЛОВІН Україна»

ТОВ «КЛОВІН Україна» було відкрито під контролем Польської компанії «CLOVIN». Ми можемо спостерігати на рис. 1.5, що українське підприємство майже не поступається зарубіжній компанії.

З 1995 року Clovin Group виробляє миючі засоби найвищої якості. Спочатку основним напрямком їх діяльності було виробництво професійних пральних порошків, але поступово вони впровадили свої найкращі рішення у миючі засоби, призначені для домашнього використання, створюючи продукти, пристосовані до потреб людей.

ТОВ «КЛОВІН Україна» займає долю експорту порівняно з компанією «CLOVIN» менше на 1379,36 тис. грн в 2018 році та на 1655,909 в 2014 році, що є меншим на 4,56% та 30,73% відповідно.

Польська компанії «CLOVIN» має 30233,89 тис. грн та 5388,489 тис. грн експорту за 2018 рік та 2014 рік відповідно. Він збільшився на 461,08 %, на 24845,461 тис. грн. ТОВ «КЛОВІН Україна» має 28854,53 тис. грн та 3732,52 тис. грн за 2018 рік та 2014 рік відповідно. Він збільшився на 673,06 %, на 25122,01 тис. грн.

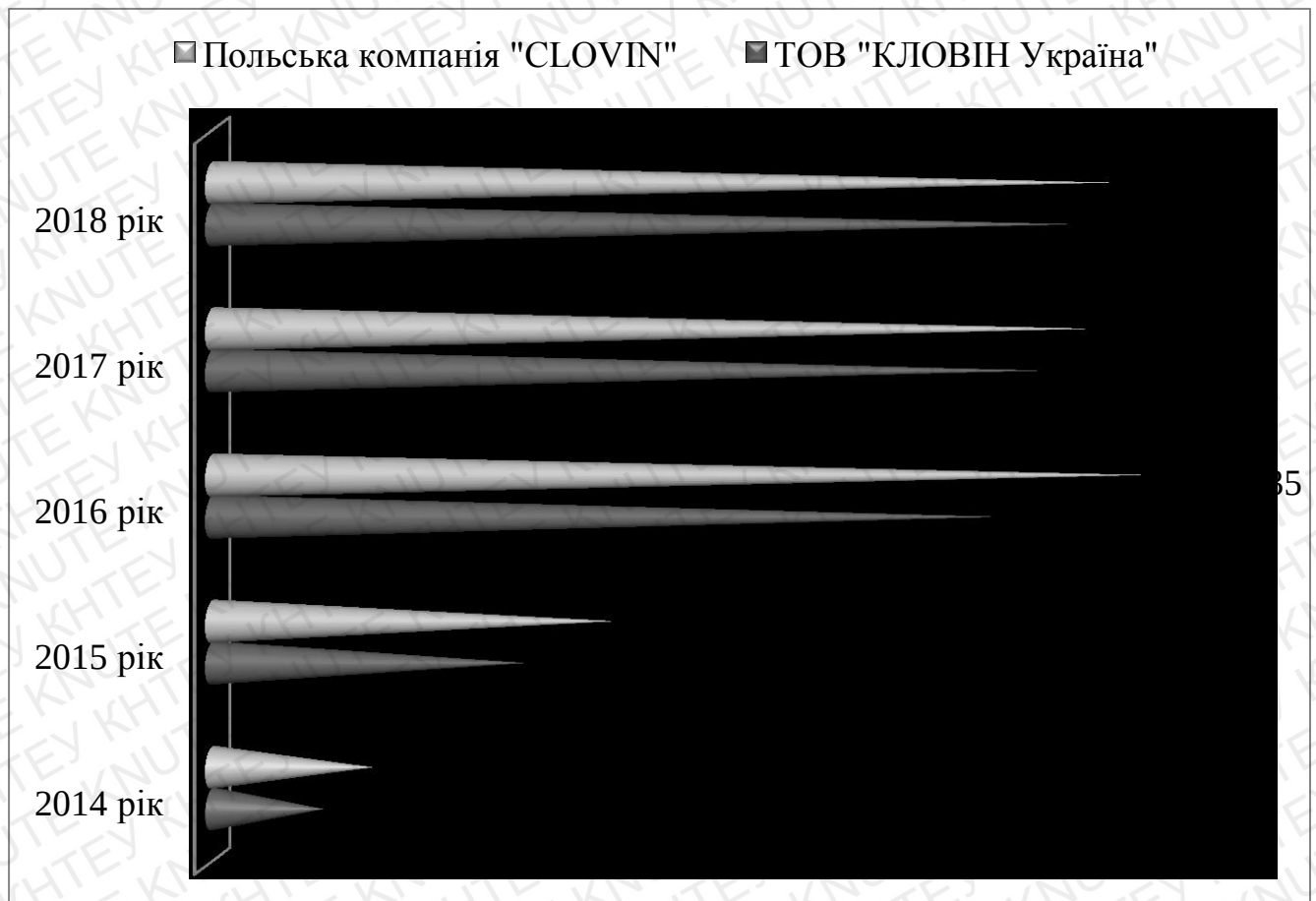

Рис. 1.5. Динаміка експорту ТОВ «КЛОВІН Україна» та польської компанії «CLOVIN» за 2014-2018 рр., тис. грн

Джерело: складено автором за внутрішньою документацією ТОВ «КЛОВІН Україна» та польської компанії «CLOVIN»

Спостерігаючи за рис. 1.6, ми можемо побачити, що експорт займає значну частку в реалізації продукції.

Частка експорту в середньому становить 25% за кожен рік. В 2014 та 2018 роках експорт становить 3732,52 тис. грн та 28854,53 тис. грн, що є на 5281, 56 тис. грн та 44638,54 тис грн відповідно менший за реалізацію продукції всередині країни.

Якщо експорт (реалізація продукції ззовні країни) збільшився на 25122,01 тис. грн, на 673,06 %, то реалізація продукції всередині країни збільшилася на 64478,99 тис. грн, на 715,31 %.

Рис. 1.6. Динаміка реалізації продукції ТОВ «КЛОВІН Україна» всередині країни та ззовні за 2014-2018 рр., тис. грн

Джерело: складено автором за внутрішньою документацією ТОВ «КЛОВІН Україна»

Отже, найбільше експортної продукції надсилається до Узбекистану, а саме 8543,92 тис. грн, друге місце посідає Таджикистан – 5922, 113 тис. грн, на третьому місці – Азербайджан, експорт становить 2643,22 тис. грн за 2018 рік, до інших країн дохід від експорту становить 11745,28 тис. грн. Найбільшу частку в розрізі товарних груп займає пральний порошок, що за 2018 рік становив 25,18 % від загальної кількості експортної продукції. Друге місце займає рідина для прання, що у 2018 році становить 20,6 % від загальної кількості експортної продукції. Мило є на третьому місці та має 17,13 %. ТОВ «КЛОВІН Україна» займає долю експорту порівняно з компанією «CLOVIN» менше на 1379,36 тис. грн в 2018 році та на 1655,909 в 2014 році, що є меншим на 4,56% та 30,73% відповідно. Частка експорту в середньому становить 25% за кожен рік. В 2014 та 2018 роках експорт становить 3732,52 тис. грн та 28854,53 тис. грн, що є на 5281, 56 тис. грн та 44638,54 тис грн відповідно менший за реалізацію продукції всередині країни.

1.3. Оцінка інвестиційної діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна»

Відповідно до чинного законодавства України інвестиціями є грошові кошти, цінні папери, інше майно, в тому числі майнові права, які мають грошове вираження, вкладаються в об'єкти підприємницької або іншої діяльності з метою отримання прибутку.

Капітальні вкладення – це інвестиції в основний капітал (основні засоби), в тому числі затрати фінансових, трудових і матеріальних ресурсів на:

- нове будівництво, розширення, реконструкцію, технічне переозброєння діючих підприємств;
- придбання машин, обладнання, інструменту;
- проектно-пошукові роботи; - інші затрати.

Інвестиційний проект передбачає обґрунтування економічної доцільності, обсягу і термінів здійснення капітальних вкладень, ведення необхідної проектнокошторисної документації, а також опис проектних дій з метою використання інвестицій (бізнес-план) [6, с. 128].

Поняття «інвестиційний проект» може вживатися на позначення:

- діяльності, заходу, здійснення комплексу певних дій, що забезпечують досягнення поставленої мети;
- системи організаційно-правових і розрахунково-фінансових документів, необхідних для здійснення певних дій, або опис цих дій.

Сучасна теорія та практика аналізу інвестиційної діяльності використовують багато різних методів та прийомів оцінки її ефективності, які за характером інструментарію, що використовується, можна поділити на дві групи - формалізовані та неформалізовані [7, с. 105].

Формалізовані методи передбачають використання математичного апарату для розрахунку показників ефективності, що забезпечує високий рівень об'єктивності та достовірності прийнятих на їх основі рішень, а неформалізовані – евристичних підходів, результат яких в значній мірі зумовлюється якістю організації роботи експертів, спрямованої на усунення об'єктивного суб'єктивізму їх індивідуальних оцінок.

Оснoву методoлoгії oцінки eфeктивнoсті інвeстиційнoї діяльнoсті станoвлять фoрмaлізoвані мeтoди, які в свoю чергу за спoсoбoм зістaвлeння рiзнoчaсoвих грoшoвих витрaт та рeзультaтiв пoдiляютьсa нa:

– статичні, тобто методи, в котрих не враховується зміна вартості грошей з часом. Статичні методи оцінки інвестицій належать до найбільш старих і широко використовуваних ще до того, як концепція дисконтування грошових потоків придбала загальне визнання;

– динамічні, тобто такі, які базуються на процедурі дисконтуванні [8, с. 113].

Розглянемо фінансові показники інвестиційної діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна» у табл. 1.13.

Таблиця 1.13

Динаміка фінансових показників інвестиційної діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна»

№	Показник	Роки				
		2014	2015	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7
1	Поточні фінансові інвестиції, тис. грн.	63,4	112,3	126,5	148,2	153,9
2	Середньорічні грошові надходження від реалізації інвестиційного проекту, тис. грн.	20,0	33,0	40,0	45,0	55,0
3	Необхідний період окупності компанії, роки з моменту одержання фінансових інвестицій	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
4	Фактичний період окупності інвестицій, років	3,3	3,4	3,2	3,3	2,8
5	Чисті грошові надходження, тис. грн.	131,6	5355,9	15905,0	10258,0	12455,8
6	Облікова ставка НБУ з 19.07, % річних	17,0				

Джерело: складено автором за внутрішньою документацією ТОВ «КЛОВІН Україна»

Розрахунок простого періоду окупності інвестицій полягає у визначенні того терміну, який знадобиться для відшкодування суми початкових інвестицій. Простий термін окупності використовується для оцінки того, чи відшкодуються

початкові інвестиції протягом терміну економічного життєвого циклу інвестиційного проекту.

Терміном окупності інвестицій з урахуванням дисконтування називається тривалість періоду від початкового моменту до моменту окупності з урахуванням дисконтування. Метод розрахунку дисконтованого терміну окупності найбільш виправданий у випадку, коли інвестиції мають високий ступінь ризику[7, с. 105] .

Чисті грошові надходженнями – накопичений ефект (за потоком реальних грошей) за розрахунковий період.

У фінансах, чиста поточна вартість визначається як сума приведених вартостей вхідних і вихідних платежів (витрат та доходів) пов'язаних з інвестицією чи проектом протягом усього часу тривання.

Внутрішня норма доходності – це дисконтна ставка, за якою майбутня вартість грошового потоку від інвестицій приводиться до теперішньої вартості інвестованих коштів [9, с. 123] у табл. 1.14.

Таблиця 1.14

Оцінка інвестиційної діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна»

№	Показник	Значення
1	2	3
1	Початкові витрати на закупівлю нового устаткування	27000,0
2	Чиста поточна вартість, тис. грн.	-1888,9
3	Чиста поточна вартість, тис. грн. при обліковій ставці 14 %	514,8
4	Внутрішня норма доходності, %	14,6

Джерело: складено автором за внутрішньою документацією ТОВ «КЛОВІН Україна»

Отже, ми спостерігаємо, що поточні фінансові інвестиції та середньорічні грошові надходження від реалізації інвестиційного проекту з кожним роком зростають. Фактичний період окупності є меншим за необхідний (бажаний), тобто розмір вкладених грошових коштів повернуться швидше, ніж ми очікуємо.

Висновки до розділу 1

ТОВ «КЛОВІН Україна» існує більше 15 років. Воно має декілька проблем стосовно застарілості системи ведення менеджменту на підприємстві. Вони пов'язані з креативністю, ефективністю та технологіями менеджменту.

Підприємство раціонально використовує працівників, має достатню забезпеченість трудовими ресурсами, високий рівень продуктивності праці, що є причинами підвищення ефективності підприємницької діяльності.

Досліджуване виробництво можна назвати ефективним, керуючись в своїх висновках високими показниками фондівдачі, фондоозброєності та низьким показником фондомісткості.

Проаналізувавши ділову активність ТОВ «КЛОВІН Україна» бачимо, що динаміка всіх показників 5 років заслуговує негативної оцінки – два коефіцієнта знижуються, що свідчить про погіршення використання капіталу, мобільних засобів, дебіторської та кредиторської заборгованості.

Активи та пасиви підприємства з роками збільшуються. Це свідчить про зростання кількості залучених джерел (капіталу) та засобів суб'єкта господарювання, які потрібні для його функціонування.

Після проведення оцінки показників діяльності підприємства за 2014-2018 рр. зробимо висновок, що велика кількість показників впродовж досліджуваного періоду знаходилися в тенденції спадання, що свідчить про те, що на підприємстві реалізується не ефективна політика менеджменту, має місце негативна ділова активність, аналіз фінансової стійкості дає нам змогу побачити нестачу у фінансуванні оборотних активів лише власним капіталом і коштами, залученими на довгостроковій основі. Але, майже всі показники знаходилися в межах нормативних значень, тому, в цілому зовнішньоекономічну діяльність ТОВ «КЛОВІН Україна» можна вважати ефективною.

Підприємство здійснює зовнішньоекономічну діяльність відповідно до свого статуту, зокрема експорт готової продукції. Іноземними партнерами підприємства є такі країни, як Узбекистан, Таджикистан, Азербайджан. Найбільше експортної продукції надсилається до Узбекистану – 8543,92 тис. грн, друге місце посідає

Таджикистан – 5922, 113 тис. грн, на третьому місці – Азербайджан, експорт становить 2643,22 тис. грн за 2018 рік.

Щодо товарної структури експорту компанії за 2014-2018 роки, то найбільшу частку в розрізі товарних груп займає пральний порошок, що за 2018 рік становила 25,18% від загальної кількості експортної продукції. Друге місце займає рідина для прання, що у 2018 році становить 20,6% від загальної кількості експортної продукції. Мило на третьому місці та має 17,13%.

Експорт займає значну частку в реалізації продукції, яка в середньому становить 25% за кожен рік. В 2014 та 2018 роках експорт становить 3732,52 тис. грн та 28854,53 тис. грн, що є на 5281, 56 тис. грн та 44638,54 тис грн відповідно менший за реалізацію продукції всередині країни.

Поточні фінансові інвестиції та середньорічні грошові надходження від реалізації інвестиційного проекту з кожним роком зростають. Фактичний період окупності є меншим за необхідний (бажаний), тобто розмір вкладених грошових коштів повернуться швидше, ніж ми очікуємо.

РОЗДІЛ 2. НАПРЯМИ ЗМЕНШЕННЯ РИЗИКІВ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ ЗЕД ТОВ «КЛОВІН УКРАЇНА»

2.1 . Дослідження інвестиційної привабливості ТОВ «КЛОВІН Україна»

З позицій інвестора інвестиційна привабливість розглядається як узагальнена характеристика переваг і недоліків об'єкта інвестування.

Інвестиційна привабливість підприємства - це його інтегральна характеристика як об'єкта майбутнього інвестування з позиції перспектив розвитку (динаміки обсягів продажу, конкурентоспроможності продукції), ефективності використання ресурсів і активів, їхньої ліквідності, стану платоспроможності, фінансової стійкості, а також значення низки неформалізованих показників [10, с. 28].

Найважливішим завданням аналізу інвестиційної привабливості підприємства є послідовний збір даних і вибір такої системи показників, які можна було б ефективніше використовувати для оцінки інвестиційної привабливості.

При оцінці необхідно враховувати галузеву приналежність суб'єкта господарювання. Це пов'язано із впливом галузевої специфіки на фінансовий і інвестиційний цикл підприємства, ресурсний потенціал і джерела фінансування. Порівняльну оцінку інвестиційної привабливості доцільно здійснювати по підприємствах, що належать до однієї галузі народного господарства.

При аналізі інвестиційної привабливості підприємства слід пам'ятати, що вона перебуває під впливом таких чинників, що не мають вартісної оцінки (неформалізованих чинників): політичні і загальноекономічні зміни, реорганізація галузі, зміна форми власності, діловий імідж керівництва підприємства та ін. Напрями аналізу інвестиційної привабливості підприємства і, відповідно, методика такого аналізу залежать від цілей, що стоять перед інвестором. Оцінка інвестиційної привабливості може здійснюватися як із позиції результатів аналізу показників фінансового стану підприємства, так і з позиції його виробничих можливостей. Оцінка інвестиційної привабливості з першої позиції є традиційною і широко використовується в інвестиційному менеджменті, з другої - здійснюється в ході об'єктного аналізу [3, с. 192].

У вітчизняній практиці застосовуються різноманітні методики аналізу й оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Кожна з методик аналізу й оцінки інвестиційної привабливості підприємства має свої особливості, але призначення всіх цих методик зводиться до одного: встановити, чи доцільне інвестування коштів в аналізоване підприємство. Найбільш відомою є методика оцінки інвестиційної привабливості на основі фінансових показників.

Для оцінки інвестиційної привабливості використовують різноманітні фінансові коефіцієнти. Їх склад визначається відповідно до цілей і глибини аналізу. Варто

підкреслити, що коефіцієнти несуть найбільший зміст у тому випадку, коли можна простежити їх динаміку за певний час, наприклад, 3-5 років, або провести порівняльний аналіз, наприклад, до і після реалізації інвестиційного проекту.

В Україні в основу методики визначення інвестиційної привабливості підприємства використовується Положення "Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації", затверджене Наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 26.01.2001р. №49/121 та зареєстрованого у Міністерстві Юстиції України 8.02.2001р. №121/5312.

Відповідно до цього Положення оцінка підприємства включає в себе: як вертикальний аналіз (визначення питомої ваги окремих статей фінансових звітів) так і горизонтальний аналіз (порівняння величин відповідних показників за декілька періодів, їх зміни та тенденції, а також порівняння з іншими підприємствами галузі) [11, с. 160].

Основним джерелом інформації для визначення інвестиційної привабливості є бухгалтерська (фінансова) звітність підприємства за два останні календарні роки та останній звітний період, а саме: бухгалтерський баланс Ф1 (річний або квартальний), звіт про дебіторську або кредиторську заборгованість (Ф1 - б), звіт про фінансові результати діяльності підприємства (Ф2), звіт про фінансово - майновий стан (Ф3), примітки до річної фінансової звітності (Ф5) та при необхідності, розшифровки дебіторсько-кредиторської заборгованості, структури запасів, готової продукції, основних фондів, тощо.

Оцінка фінансового стану підприємства складається з таких факторів:

- Оцінка майнового стану підприємства;
- Оцінка ліквідності;
- Аналіз ділової активності;
- Аналіз платоспроможності (фінансової стійкості); - Аналіз рентабельності [5].

Кожен з факторів має однакову питому вагу в рейтинговій оцінці підприємства і мають по 20 %. В залежності від зіставлення нормативних та фактичних значень показників відсотки можуть варіюватися.

Усі розрахункові коефіцієнти (показники) заносяться до спеціальної таблиці і визначається рейтингова оцінка підприємства. Дотримання критеріального рівня кожного з коефіцієнтів дає певний відсоток (питома вага конкретного коефіцієнта в загальній кількості показників), а саме 20%, недодержання оптимального значення коефіцієнта рухається до 0%. Потім набрана сума відсотків сумується і присвоюється підприємству рейтинг згідно певної рейтингової системи в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Аналіз інвестиційної привабливості підприємства

№	Етап	Рейтингова оцінка, %	Пояснення
1	2	3	4
1	Оцінка майнового стану підприємства	15	Нормативне значення коефіцієнту зносу основних засобів – зменшення за періоди, коефіцієнт оновлення основних засобів – збільшення, а коефіцієнт вибуття основних засобів повинен бути меншим ніж коефіцієнт оновлення основних засобів.
2	Оцінка ліквідності	12	Коефіцієнт абсолютної ліквідності не відповідає нормативному значенню, яке має перебувати в межах від 0,1 до 0,2. Коефіцієнт швидкої ліквідності - норматив показника знаходиться в межах 0,5-1 і вище. Коефіцієнта покриття майже відповідає нормативному значенню показника 1-3.

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4
3	Аналіз ділової активності	5	Динаміка всіх показників заслуговує негативної оцінки – майже всі коефіцієнти знижуються.
4	Аналіз платоспроможності (фінансової стійкості)	14	Коефіцієнт автономії спочатку був нижчий за нормативне значення показника, яке знаходиться в межах 0,4 - 0,6. Збільшення коефіцієнта автономії свідчить про більшу фінансову незалежність, підвищення гарантії погашення підприємством своїх зобов'язань. Коефіцієнт маневреності власного капіталу знаходиться в межах нормативного значення 0,1 і вище.

5	Аналіз рентабельності	15	Рентабельність активів збільшується, це вказує, що з часом процес управління став кращий. Рентабельність власного капіталу вказує на збільшення ефективності використання власного капіталу.
Разом	61		

Джерело: складено автором за аналізом діяльності підприємства

Найбільше значення рейтингової оцінки - 100%. Рейтингова система подається в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Рейтингова оцінка інвестиційної привабливості підприємства

№	Оцінка	Рейтинг	Характеристика
1	2	3	4
1	90 - 100%	Високий	Висока платоспроможність, відмінник — фінансовий стан.
2	80 - 90%	Достатній	Достатньо добрий фінансовий стан. Клієнт із мінімальними ризиком
3	60 - 80%	Задовільний	Задовільний фінансовий стан та рівень платоспроможності.
4	40 - 60%	Недостатній	Недостатність підприємства викликає підозру, недостатній рівень платоспроможності. Високий рівень ризику.
5	0 - 40%	Поганий	Фінансовий стан поганий. Вкладення коштів у підприємство є над ризиковим.

Джерело: складено автором за аналізом діяльності підприємства

Аналізувавши діяльність підприємства, ми обрали шлях збільшення інвестиційної привабливості та зменшення ризиків інвестиційних проектів, а саме, зменшення собівартості продукції, тим самим, збільшення доходу підприємства.

Завдяки логарифмічній лінії тренду ми прогнозували майбутні чисті доходи від реалізації продукції та собівартість продукції на 2020, 2021, 2022 роки у табл. 2.3, на рис. 2.1 та рис. 2.2.

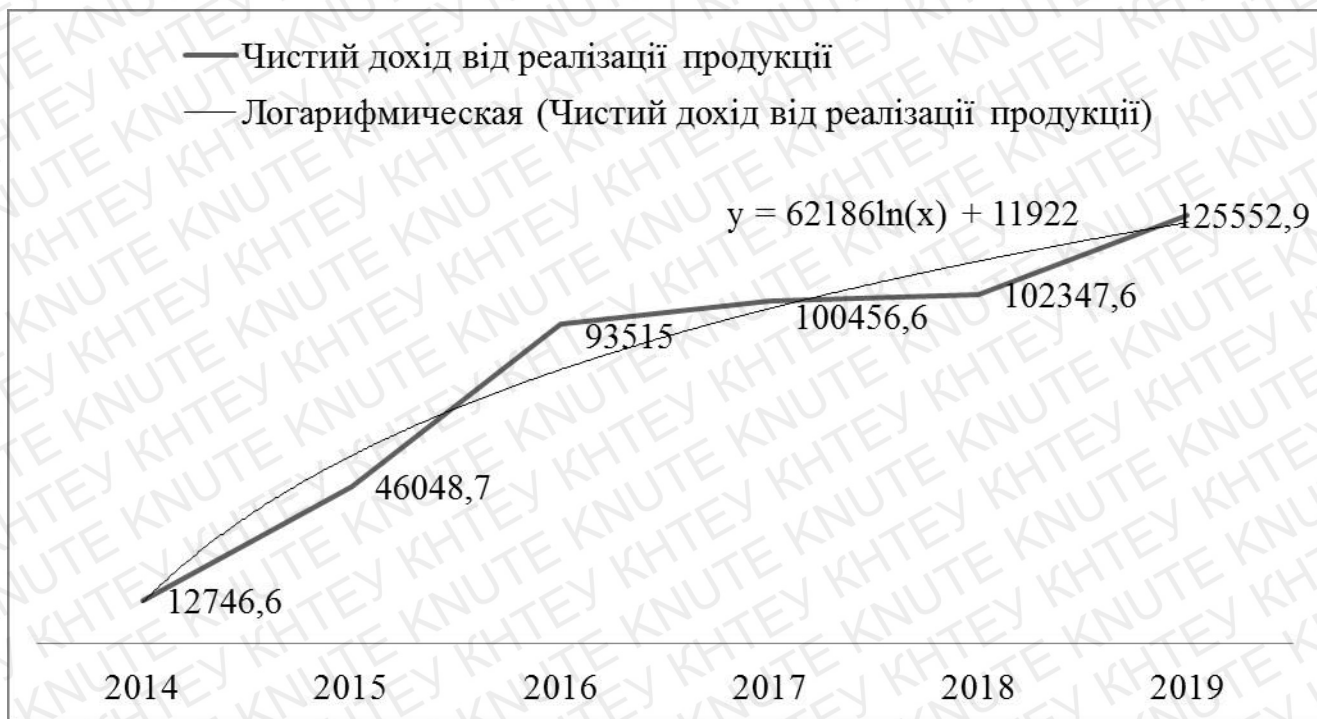

Рис. 2.1. Прогноз чистого доходу ТОВ «КЛОВІН Україна» та лінія тренду

Джерело: розраховано автором за [Додаток А-Ж]

Ми спостерігаємо, що дохід збільшився більше ніж в три рази – 125552,9 тис. грн за 2019 (розрахунковий) рік, 485210,5 тис. грн за 2020 (прогнозований) рік.

Таблиця 2.3

Прогноз чистого доходу та собівартості продукції ТОВ «КЛОВІН Україна» з урахуванням настання ризикових подій, тис. грн

Роки	Минулі					Розрахунковий	Прогнозні		
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 прогнозований	2021 прогнозований	2022 прогнозований
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Собівартість продукції, тис. грн.	12194,4	36668,6	71230,9	84566,5	85671	89455,1	367783,87	367808,004	367832,126

Продовження таблиці 2.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	12746,6	46048,7	93515,0	100456,6	102347,6	125552,9	485210,5	485241,3	485272,0

Джерело: розраховано автором за [Додаток А-Ж]

Рис. 2.2. Прогноз собівартості продукції ТОВ «КЛОВІН Україна» та лінія тренду

Джерело: розраховано автором за [Додаток А-Ж]

Ми спостерігаємо, що собівартість збільшилася більше ніж в три рази – 89455,1 тис. грн за 2019 (розрахунковий) рік, 367783,87 тис. грн за 2020 (прогнозний) рік.

ТОВ «КЛОВІН Україна» протягом багатьох років тісно співпрацює з польською компанією CLOVIN Group і представляють її бренд, вони є одним із головних імпортерів матеріалів для виготовлення порошкоподібних продуктів. Тільки за останні 3 роки українська компанія витратила майже 30 мільйонів гривень у табл. 2.4.

В свою чергу, ТОВ «КЛОВІН Україна» імпортує порошкоподібні продукти із Німеччини, компанія «Клінгспор», яка майже не поступається якості продукції CLOVIN Group, але є набагато дешевшою.

Крім того, що сама продукція коштує менше, імпортні витрати, які ще називаються, накладні витрати на імпорт товарів, знизяться. Вони містять в собі витрати на транспортування товару, його перевантаження та зберігання.

Тобто загальні витрати при імпорту товарів, які складаються з накладних витрат, вартість продукції (собівартість продукції в сумі з додатковою вартістю) та організаційні витрати, зменшуються [12].

Таблиця 2.4

Динаміка витрат на імпорт та собівартості продукції 2014-2018рр.

Роки	Витрати на імпорту, тис. грн.	Темп приросту, %, базовий 2014 рік, розрахунковий 2018 рік	Собівартість продукції, тис. грн.	Темп приросту, %, базовий 2014 рік, розрахунковий 2018 рік
1	2	3	4	5
2014	1083,4	819,87	12194,4	602,54
2015	3268,8		36668,6	
2016	8334,2		71230,9	
2017	9433,1		84566,5	
2018	9965,9		85671	

Джерело: складено автором за внутрішньою документацією ТОВ «КЛОВІН Україна»

Наприклад, 1 кг порошкоподібних матеріалів «Клінгспор» та CLOVIN GROUP в середньому коштує 32 гривні та 39 гривень відповідно. Якщо ми почнемо імпортувати порошкоподібні продукти із Німеччини дохід ТОВ «КЛОВІН Україна» значно зросте.

Маємо прогнозувати майбутні витрати на імпорту з Польщі та кількість продукції при незмінній ціні на одиницю продукції на 2020, 2021, 2022 рр. у табл. 2.5 та на рис. 2.3.

Таблиця 2.5

Прогноз витрат на імпорту та кількості продукції ТОВ «КЛОВІН Україна» з урахуванням настання ризикових подій, тис. грн

Роки	Минулі					Розрахунковий	Прогнозні		
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Сума, тис. грн.	1313	2321	9701	10436	10989	111332,8	272732	272732	272751
Кількість, тис. кг	33,66	59,51282	248,7	267,6	281,8	2854,687179	6993,1	6993,1	6993,6

Джерело: розраховано автором за [Додаток А-Ж]

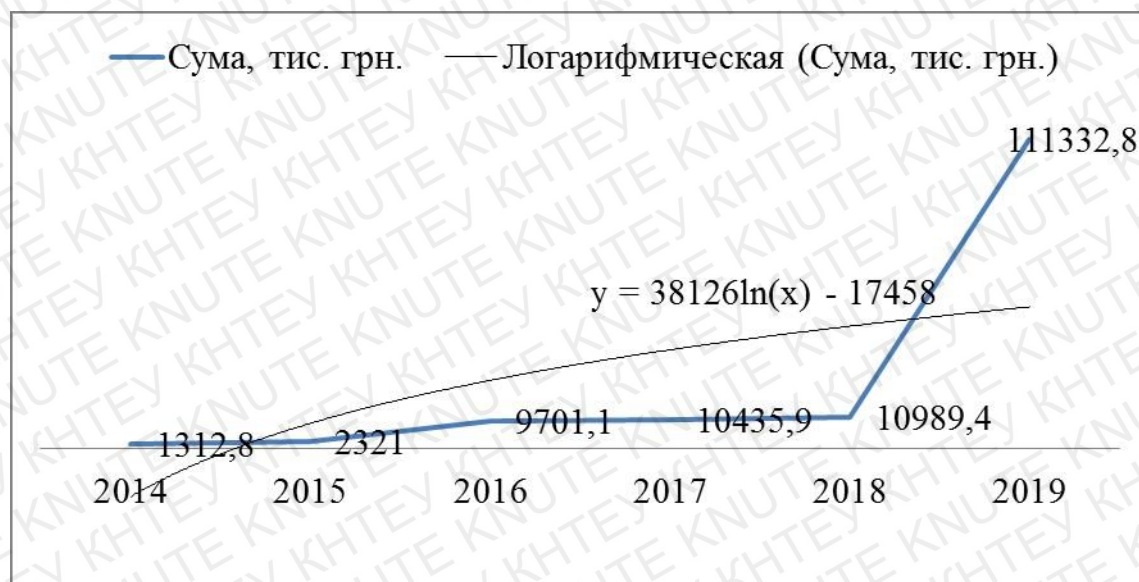

Рис. 2.3. Прогноз інвестиційних витрат ТОВ «КЛОВІН Україна»

Джерело: розраховано автором за [Додаток А-Ж]

Керуючись прогнозами даних собівартості продукції (імпортних витрат), можемо порівняти прогнозовані показники діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна» у 2020-2022 рр. із та без урахування запропонованих заходів у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Порівняння прогнозованих показників діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна» у 2020-2022 рр. із врахуванням та без урахування запропонованих заходів

№	Показник	Коментар	2020прогноз	2021прогноз	2022 прогноз
1	2	3	4	5	6
1	Дохід від реалізації, тис. грн	без врахування запропонованих заходів	485210,5	485241,3	485272,0
		із врахуванням запропонованих заходів	534162,4	534193,2	534208,5
2	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	без врахування запропонованих заходів	367783,87	367808	367832,1256
		із врахуванням запропонованих заходів	318831,929	318856,06	318876,7994

Джерело: розраховано автором за [Додаток А-Ж] та аналізом запропонованих заходів

На 2020 рік ми можемо зекономити 48951,9 тис. грн, адже дохід від реалізації збільшився на 10,1% за рахунок зменшення собівартості реалізованої продукції на 13,31%.

Отже, виходячи з аналізу інвестиційної привабливості ТОВ «КЛОВІН Україна» набрало 61 %, рейтингова оцінка задовільна, що означає, задовільний фінансовий стан та рівень платоспроможності.

Із збільшенням доходу зменшується ризик інвестиційних проектів та збільшується інвестиційна діяльність підприємства. Адже, зростають середньорічні грошові надходження від реалізації інвестиційного проекту та чисті грошові надходження, знижується показник період окупності інвестицій, що в результаті приводить до збільшення інвестиційної привабливості підприємства.

2.2. Розробка заходів щодо зниження ризику інвестиційної діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна»

Інвестиційна привабливість характеризується сукупністю політичних, правових, економічних і соціальних умов, що сприяють інвестиційній діяльності вітчизняних та іноземних інвесторів. Інвестиційну привабливість підприємства слід розглядати як сукупність характеристик його управлінської та фінансовогосподарської діяльності, перспектив розвитку та можливостей залучення інвестиційних ресурсів. Заходи з управління інвестиційною діяльністю підприємства в кінцевому підсумку мають спрямовуватись на підвищення його інвестиційної привабливості [12, с. 95].

Серед діючих факторів і резервів підвищення інвестиційної привабливості нами виділено та детально досліджено чотири групи: фінансово-економічні, що здійснюють прямий вплив на рівень привабливості підприємства, та три групи факторів непрямого впливу: соціальні, інформаційні та екологічні.

Підвищення інвестиційної привабливості може бути як наслідком прямого покращення показників, наприклад, прискорення обігу оборотних коштів за рахунок скорочення заборгованості, а також непрямого, наприклад, підвищення вмотивованості персоналу, що в кінцевому рахунку призведе до покращення

фінансових показників. Але зв'язок між такими факторами і фінансовими коефіцієнтами простежити набагато важче [13, с. 173].

До фінансово-економічних факторів підвищення інвестиційної привабливості пропонуємо віднести:

- підвищення ефективності використання основних фондів на підприємстві;
- зростання ефективності використання оборотних коштів; покращення показників ліквідності, фінансової стійкості, платоспроможності підприємства;
- удосконалення управління прибутком підприємства;
- запровадження маркетингових заходів;
- підвищення ефективності тарифної політики;
- впровадження моніторингу цін на сировину та комплектуючі вироби; - управління якістю.

До соціальних факторів належать:

- підвищення ефективності використання трудових ресурсів підприємства;
- покращення соціальної інфраструктури;
- підвищення якості роботи управлінського персоналу.

До інформаційних факторів і резервів слід віднести:

- розробку і впровадження прогресивних інформаційних систем на підприємстві;
- забезпечення доступності внутрішньої інформації;
- налагодження каналів обміну зовнішньою інформацією.

До екологічних факторів належать:

- покращення інфраструктури міських пересувних систем з урахуванням еколого-гігієнічних вимог до всіх можливих небезпечних чинників, пропускну здатності вулиць, стану відповідних автомобільних парків та автостоянок, організації та поліпшення дорожнього руху впродовж року, зменшення рівня шуму тощо;
- удосконалення робочих процесів дизелів з підвищення рівня паливної економічності.

Не менш важливим є фактор підвищення ефективності управління ціноутворенням на підприємстві. Він дуже щільно пов'язаний із попереднім фактором, оскільки сама маркетингова служба повинна досліджувати сегменти ринку, на яких реалізується або планується надання автотранспортних послуг.

Окремим фактором підвищення інвестиційної привабливості підприємства є наявність адекватної інформації про ціни на сировину та комплектуючі. Тому необхідним є формування на ринку спеціальних установ, основним видом діяльності яких був би моніторинг. Вони зможуть надати підприємствам можливість отримати точні відомості про ціни на ринку і обрати оптимальний варіант [3, с. 192].

Ефективність використання природоохоронних заходів може бути пов'язана з багатьма факторами і далеко не завжди залежить від самого підприємства. Законодавчі акти, що визначають відповідальність за забруднення навколишнього середовища, містять певні економічні важелі стимулювання введення безпечних для навколишнього середовища технологій.

Важливим фактором, що впливає на конкурентоспроможність підприємства, є підвищення якості послуг. Ця вимога стосується не тільки підвищення якості наданих послуг, а й відповідності їх міжнародним стандартам якості. Наявність величезної кількості вимог до якості набагато збільшує витрати, пов'язані з наданням послуг та їх тестуванням, дозволяє виходити на міжнародний ринок із світовим рівнем цін на послуги.

Соціальні фактори і резерви росту інвестиційної привабливості включають використання ефективних моделей стимулювання високих результатів діяльності, прогресивних форм оплати і стимулювання праці, системи заохочення і компенсаційних виплат, які в кінцевому підсумку призводять до покращення саме фінансово-господарських показників діяльності підприємства. Їх вплив може бути простежений під час розрахунку рейтингу інвестиційної привабливості і відбивається на його кінцевому значенні [8, с. 113].

У підвищенні ефективності управління на підприємстві найважливішим є забезпечення достатньої мотивації кваліфікованих фахівців-управлінців у максимізації фінансово-економічних результатів діяльності підприємства.

Серед інформаційних факторів зростання інвестиційної привабливості і, зокрема, впровадження прогресивних технологій та інформаційних систем, слід виокремити необхідність інтеграції окремих автоматизованих систем управління на підприємстві. Інтеграція різних систем управління не є разовою операцією, а повинна бути серйозним і довготривалим процесом.

Серед інших інформаційних складових формування інвестиційної привабливості підприємства слід особливо виділити ступінь відкритості внутрішньої інформації для потенційних інвесторів, які, за відсутності необхідних їм даних, можуть одразу віднести потенційного реципієнта до категорії об'єктів з високим ризиком вкладання коштів, тобто з низькою інвестиційною привабливістю.

Розглядаючи інформаційні потоки підприємства, їх не слід розцінювати як замкнуту систему. Вкрай важливим є не тільки високий рівень автоматизованих систем управління на підприємстві, але й наявність сталих і розвинутих інформаційних зв'язків з іншими господарюючими суб'єктами, в першу чергу, з державними органами, постачальниками та споживачами. В межах економіки країни найнеобхіднішими є заходи із спрощення відносин із податковою адміністрацією, перехід на виключно електронні розрахунки із контрагентами.

Невід'ємним елементом інвестиційної стратегії є обґрунтування і вибір методів досягнення поставлених цілей інвестування. Тому інвестиційна стратегія має наступні складові:

- визначення мети, цілей та напрямків діяльності підприємства; — оцінка та аналіз зовнішнього політичного, правового та економічного середовища;
- оцінка переваг та слабких сторін фінансово-господарської діяльності підприємства;
- аналіз стратегічних альтернатив;
- вибір прийняттого варіанту стратегії і планування її реалізації.

Основними принципами формування інвестиційної стратегії підприємств мають стати:

- розгляд підприємства як відкритої системи, що здатна до саморегуляції;
- врахування базових стратегій операційної діяльності підприємства;

- переважна орієнтація на підприємницький стиль стратегічного управління інвестиційною діяльністю;
- охоплення всіх рівнів управління інвестиційною діяльністю підприємства;
- адаптування інвестиційної стратегії до змін чинників зовнішнього середовища;
- забезпечення альтернативності стратегічного інвестиційного вибору;
- врахування рівня інвестиційного ризику в процесі прийняття стратегічних інвестиційних рішень;
- орієнтація на професіоналізм інвестиційних менеджерів підприємства в процесі реалізації інвестиційної стратегії підприємства [12, с. 95].

Основними засадами успішної реалізації стратегії інвестиційної діяльності мають стати:

- збільшення обсягу капітальних вкладень підприємств за рахунок прибутку та амортизації;
- удосконалення кредитних засад фінансування інвестицій;
- збільшення обсягу інвестиційних ресурсів, що формуються на фондовому ринку за рахунок заощаджень населення;
- запровадження економічного механізму страхування інвестиційних ризиків;
- забезпечення стабільності законодавства, що регламентує режим інвестиційної діяльності.

За допомогою наступних даних, можемо зробити аналіз чутливості та сценарний аналіз у додатках З, К, Л, М, Н, П :

- інвестиція 100000 тис. грн;
- середня ціна на продукцію 40 гр.;
- кількість 1250 шт.;
- дохід 50000 тис. грн;
- собівартість 20000 тис. грн;
- накладні витрати 4000 тис. грн;
- прибуток 26000 тис. грн; - результат 74000 тис. грн.

Кожна смуга показує, як змінюється підсумковий параметр, коли відповідний вхідний параметр варіюється в межах свого діапазону (наприклад, плюс або мінус 10%), а інші вхідні параметри залишаються рівними базового значення. Довші смуги відповідають параметрам з найбільшим впливом на підсумковий результат і завжди розташовані зверху у Додатку 3 та М.

Найбільш чутливим показником є інвестиції, а найменш чутливим накладні витрати.

Отже, для підвищення інвестиційної привабливості підприємства та зменшення ризиків інвестиційних проектів треба вжити заходів для підвищення ефективності використання основних фондів на підприємстві, зростання ефективності використання оборотних коштів та підвищення доходів підприємства.

2.3. Прогнозна оцінка ризиків інвестиційних проектів ТОВ «КЛОВІН Україна»

Планові доходи є одними із найважливіших показників, які потрібно дослідити та продемонструвати інвесторові чи кредиторів. Цей показник потрібен не тільки для фінансування бізнес-плану, але і для того, щоб можна було орієнтуватися, якими будуть майбутні витрати.

Прогнозування доходу – це вихідна точка побудови бізнес плану. Спочатку формується розуміння того, скільки ви можете продати продукції, а вже тоді визначається, якими будуть витрати, і що необхідно придбати для того, щоб розпочати план заробітку.

Для того, щоб інвестор був впевнений у безризиковості проекту, ми демонструємо прогноз доходу підприємства на наступний рік у табл. 2.7, та рис.

2.4 [14].

Прогнози будуть наступні:

1. Оптимістичний.
2. Реалістичний.
3. Песимістичний.

Таблиця 2.7

Оптимістичний, реалістичний та песимістичний прогнози доходів на 2020 рік ТОВ «КЛОВІН Україна», з урахуванням настання ризикових подій, тис.

грн

Роки	Розрахунковий	Прогноз 2020 рік		
	2019	Оптимістичний	Реалістичний	Песимістичний
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	125552,9	256772,2	205896,5	108345,9
Темп приросту прогнозного року від розрахункового, %	-	104,51	63,99	-13,70

Джерело: розраховано автором за [Додаток А-Ж]

Реалістичний прогноз здійснили за рахунок зменшення кількості, але підвищення ціни на продукцію. ТОВ «КЛОВІН Україна» підвищили якість товарів, тому, не дивлячись на зменшення пропозиції, імпортери залюбки замовляють більш якісний товар за підвищеною ціною. Чистий дохід прогнозного 2020 року збільшився на 63,99 % за 2019 рік і становить 205896,5 тис. грн.

Оптимістичний прогноз був розрахований шляхом зменшення ціни. Імпортери почали замовляти більше кількості продукції підприємства ТОВ «КЛОВІН Україна». Чистий дохід прогнозного 2020 року збільшився на 104,51 % за 2019 рік і становить 256772,2 тис. грн.

Зі зменшенням ціни та кількості продукції отримали песимістичний прогноз. Чистий дохід 2020 року буде менший на 13,7 % за розрахунковий 2019 рік і дорівнюватиме 108345,9 тис. грн.

Рис. 2.4. Оптимістичний, реалістичний та песимістичний прогнози на 2020 рік ТОВ «КЛОВІН Україна», з урахуванням настання ризикових подій, тис. грн

Джерело: розраховано автором за [Додаток А-Ж]

Це доводить, що у будь-якому випадку ТОВ «КЛОВІН Україна» є прибутковим та запевняє інвесторів у безризиковості інвестиційних проектів підприємства.

ТОВ «КЛОВІН Україна» має в планах почати виготовляти нову продукцію, шампунь для волосся. Для цього підприємство потребує нове обладнання, яке коштує 100 тисяч гривень. Інвестор готовий зробити вклад в такому розмірі, якщо окупність проекту дорівнюватиме 4 роки. Розрахуємо дохід, прибутковість та окупність проекту у табл. 2.8.

В перший рік отримаємо дохід 50 тис. грн, другий – 100 тис. грн, третій – 120 тис. грн, четвертий 80 тис. грн.

Таблиця 2.8

Динаміка показників інвестиційного проекту ТОВ «КЛОВІН Україна»

№	Показники	Роки, тис. грн			
		1	2	3	4
1	Вклад	100	-	-	-
2	Дохід	50	100	120	80
3	Прибуток інвестиційного проекту	10	30	40	20

4	Грошовий потік	10	30	40	20
5	Залишок повернення вкладу	90	60	20	0

Джерело: розраховано автором за [Додаток А-Ж]

Можемо спостерігати, що період окупності проекту дорівнюватиме 4 роки. При прогнозованих доходу та прибутку інвестиційного проекту від реалізації нової продукції ТОВ «КЛОВІН Україна», шампуню. Новий проект є успішним і прибутковим для обох сторін.

Отже, при реалістичному прогнозу, який здійснили за рахунок зменшення кількості, але підвищення ціни на продукцію, чистий дохід 2020 року збільшився на 63,99 % за 2019 рік і становить 205896,5 тис. грн. Оптимістичний прогноз був розрахований шляхом зменшення ціни. Імпорттери почали замовляти більше кількості продукції підприємства ТОВ «КЛОВІН Україна». Чистий дохід прогнозного 2020 року збільшився на 104,51 % за 2019 рік і становить 256772,2 тис. грн. Зі зменшенням ціни та кількості продукції отримали песимістичний прогноз. Чистий дохід 2020 року буде менший на 13,7 % за розрахунковий 2019 рік і дорівнюватиме 108345,9 тис. грн.

Це доводить, що ТОВ «КЛОВІН Україна» є прибутковим та запевняє інвесторів у безризиковості інвестиційних проектів підприємства.

Новий проект ТОВ «КЛОВІН Україна» з виробництва шампуню для волосся є успішним для обох сторін і має період окупності в 4 роки зі вкладом в 100 тис. грн, при прогнозованих доходу і прибутку інвестиційного проекту від реалізації нової продукції.

Висновки до розділу 2

Виходячи з аналізу інвестиційної привабливості ТОВ «КЛОВІН Україна» набрало 61 %, рейтингова оцінка задовільна, що означає, задовільний фінансовий стан та рівень платоспроможності.

Аналізуючи діяльність підприємства, ми обрали шлях збільшення інвестиційної привабливості та зменшення ризиків інвестиційних проектів, а саме, зменшення собівартості продукції, тим самим, збільшення доходу підприємства.

Не беручи увагу на інші витрати, керуючись прогнозами даних собівартості продукції (імпортних витрат), можемо порівняти прогнозовані показники діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна» у 2020-2022 рр. із врахуванням та без урахування запропонованих заходів. На 2020 рік ми можемо зекономити 48951,9 тис. грн, адже дохід від реалізації збільшився на 10,1% за рахунок зменшення собівартості реалізованої продукції на 13,31%.

Із збільшенням доходу зменшується ризик інвестиційних проектів та збільшується інвестиційна діяльність підприємства. Адже, зростають середньорічні грошові надходження від реалізації інвестиційного проекту та чисті грошові надходження, знижується показник період окупності інвестицій, що в результаті приводить до збільшення інвестиційної привабливості підприємства.

Для того, щоб інвестор був впевнений у безризиковості проекту, ми демонструємо прогноз доходу підприємства на наступний рік.

Реалістичний прогноз здійснили за рахунок зменшення кількості, але підвищення ціни на продукцію. ТОВ «КЛОВІН Україна» підвищили якість товарів, тому, не дивлячись на зменшення пропозиції, імпортери залюбки замовляють більш якісний товар за підвищеною ціною. Чистий дохід прогнозного 2020 року збільшився на 63,99 % за 2019 рік і становить 205896,5 тис. грн.

Оптимістичний прогноз був розрахований шляхом зменшення ціни. Імпортери почали замовляти більше кількості продукції підприємства ТОВ «КЛОВІН Україна». Чистий дохід прогнозного 2020 року збільшився на 104,51 % за 2019 рік і становить 256772,2 тис. грн.

Зі зменшенням ціни та кількості продукції отримали песимістичний прогноз. Чистий дохід 2020 року буде менший на 13,7 % за розрахунковий 2019 рік і дорівнюватиме 108345,9 тис. грн.

Це доводить, що у будь-якому випадку ТОВ «КЛОВІН Україна» є прибутковим та запевняє інвесторів у безризиковості інвестиційних проектів підприємства.

ТОВ «КЛОВІН Україна» має в планах почати виготовляти нову продукцію, шампунь для волосся. Для цього підприємство потребує нове обладнання, яке коштує 100 тисяч гривень. Інвестор готовий зробити вклад в такому розмірі, якщо окупність проекту дорівнюватиме 4 роки.

Можемо спостерігати, що період окупності проекту дорівнюватиме 4 роки. При прогнозованих доходу та прибутку інвестиційного проекту від реалізації нової продукції ТОВ «КЛОВІН Україна», шампуню. Новий проект є успішним і прибутковим для обох сторін.

Отже, при реалістичному прогнозу, який здійснили за рахунок зменшення кількості, але підвищення ціни на продукцію, чистий дохід 2020 року збільшився на 63,99 % за 2019 рік і становить 205896,5 тис. грн. Це доводить, що ТОВ «КЛОВІН Україна» є прибутковим та запевняє інвесторів у безризиковості інвестиційних проектів підприємства. Новий проект ТОВ «КЛОВІН Україна» з виробництва шампуню є успішним і має період окупності в 4 роки при прогнозованих доходу і прибутку інвестиційного проекту від реалізації нової продукції.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

ТОВ «КЛОВІН Україна» існує більше 15 років. Воно має декілька проблем стосовно застарілості системи ведення менеджменту на підприємстві. Вони пов'язані з креативністю, ефективністю та технологіями менеджменту.

Підприємство раціонально використовує працівників, має достатню забезпеченість трудовими ресурсами, високий рівень продуктивності праці, що є причинами підвищення ефективності підприємницької діяльності.

Досліджуване виробництво можна назвати ефективним, керуючись в своїх висновках високими показниками фондівдачі, фондоозброєності та низьким показником фондомісткості.

Проаналізувавши ділову активність ТОВ «КЛОВІН Україна» бачимо, що динаміка всіх показників 5 років заслуговує негативної оцінки – два коефіцієнта знижуються, що свідчить про погіршення використання капіталу, мобільних засобів, дебіторської та кредиторської заборгованості

Після проведення оцінки показників діяльності підприємства за 2014-2018 рр. зробимо висновок, що велика кількість показників впродовж досліджуваного періоду знаходилися в тенденції спадання, що свідчить про те, що на підприємстві реалізується не ефективна політика менеджменту, має місце негативна ділова активність, аналіз фінансової стійкості дає нам змогу побачити нестачу у фінансуванні оборотних активів лише власним капіталом і коштами, залученими на довгостроковій основі. Але, майже всі показники знаходилися в межах нормативних значень, тому, в цілому зовнішньоекономічну діяльність ТОВ «КЛОВІН Україна» можна вважати ефективною.

Підприємство здійснює зовнішньоекономічну діяльність відповідно до свого статуту, зокрема експорт готової продукції. Іноземними партнерами підприємства є такі країни, як Узбекистан, Таджикистан, Азербайджан. Найбільше експортної продукції надсилається до Узбекистану – 8543,92 тис. грн, друге місце посідає Таджикистан – 5922, 113 тис. грн, на третьому місці – Азербайджан, експорт становить 2643,22 тис. грн за 2018 рік.

Щодо товарної структури експорту компанії за 2014-2018 роки, то найбільшу частку в розрізі товарних груп займає пральний порошок, що за 2018 рік становила 25,18% від загальної кількості експортної продукції. Друге місце займає рідина для прання, що у 2018 році становить 20,6% від загальної кількості експортної продукції. Мило на третьому місці та має 17,13%.

Експорт займає значну частку в реалізації продукції, яка в середньому становить 25% за кожен рік. В 2014 та 2018 роках експорт становить 3732,52 тис. грн та 28854,53 тис. грн., що є на 5281, 56 тис. грн та 44638,54 тис грн відповідно менший за реалізацію продукції всередині країни.

Поточні фінансові інвестиції та середньорічні грошові надходження від реалізації інвестиційного проекту з кожним роком зростають. Фактичний період окупності є меншим за необхідний (бажаний), тобто розмір вкладених грошових коштів повернуться швидше, ніж ми очікуємо.

Виходячи з аналізу інвестиційної привабливості ТОВ «КЛОВІН Україна» набрало 61 %, рейтингова оцінка задовільна, що означає, задовільний фінансовий стан та рівень платоспроможності.

Аналізувавши діяльність підприємства, ми обрали шлях збільшення інвестиційної привабливості та зменшення ризиків інвестиційних проектів, а саме, зменшення собівартості продукції, тим самим, збільшення доходу підприємства.

Не беручи увагу на інші витрати, керуючись прогнозами даних собівартості продукції (імпортних витрат), можемо порівняти прогнозовані показники діяльності ТОВ «КЛОВІН Україна» у 2020-2022 рр. із врахуванням та без урахування запропонованих заходів. На 2020 рік ми можемо зекономити 48951,9 тис. грн, адже дохід від реалізації збільшився на 10,1% за рахунок зменшення собівартості реалізованої продукції на 13,31%.

Із збільшенням доходу зменшується ризик інвестиційних проектів та збільшується інвестиційна діяльність підприємства. Адже, зростають середньорічні грошові надходження від реалізації інвестиційного проекту та чисті грошові надходження, знижується показник період окупності інвестицій, що в результаті приводить до збільшення інвестиційної привабливості підприємства.

Для того, щоб інвестор був впевнений у безризиковості проекту, ми демонструємо прогноз доходу підприємства на наступний рік.

Реалістичний прогноз здійснили за рахунок зменшення кількості, але підвищення ціни на продукцію. ТОВ «КЛОВІН Україна» підвищили якість товарів, тому, не дивлячись на зменшення пропозиції, імпортери залюбки замовляють більш якісний товар за підвищеною ціною. Чистий дохід прогнозного 2020 року збільшився на 63,99 % за 2019 рік і становить 205896,5 тис. грн.

Оптимістичний прогноз був розрахований шляхом зменшення ціни. Імпортери почали замовляти більше кількості продукції підприємства ТОВ «КЛОВІН Україна». Чистий дохід прогнозного 2020 року збільшився на 104,51 % за 2019 рік і становить 256772,2 тис. грн. Зі зменшенням ціни та кількості продукції отримали песимістичний прогноз. Чистий дохід 2020 року буде менший на 13,7 % за розрахунковий 2019 рік і дорівнюватиме 108345,9 тис. грн. Це доводить, що у будь-якому випадку ТОВ «КЛОВІН Україна» є прибутковим та запевняє інвесторів у безризиковості інвестиційних проектів підприємства.

ТОВ «КЛОВІН Україна» має в планах почати виготовляти нову продукцію, шампунь для волосся. Для цього підприємство потребує нове обладнання, яке коштує 100 тисяч гривень. Інвестор готовий зробити вклад в такому розмірі, якщо окупність проекту дорівнюватиме 4 роки.

Можемо спостерігати, що період окупності проекту дорівнюватиме 4 роки. При прогнозованих доходу та прибутку інвестиційного проекту від реалізації нової продукції ТОВ «КЛОВІН Україна», шампуню. Новий проект є успішним і прибутковим для обох сторін. Отже, при реалістичному прогнозу, який здійснили за рахунок зменшення кількості, але підвищення ціни на продукцію, чистий дохід 2020 року збільшився на 63,99 % за 2019 рік і становить 205896,5 тис. грн. Це доводить, що ТОВ «КЛОВІН Україна» є прибутковим та запевняє інвесторів у безризиковості інвестиційних проектів підприємства. Новий проект ТОВ «КЛОВІН Україна» з виробництва шампуню є успішним і має період окупності в 4 роки при прогнозованих доходу і прибутку інвестиційного проекту від реалізації нової продукції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10>
2. Дагаєнко О. О. Механізми венчурного (ризикового) фінансування : світовий досвід та перспективи розвитку в Україні // Менеджмент в Україні та закордоном. – 2012. – № 1 – с. 58.
3. Кривко Е.І. Аналіз фінансового стану і інвестиційної привабливості підприємства навчальний посібник/ Е.І. Кривко. – М.: Фінанси та статистика, 2013. – 192с.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати» (Форма N 2) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0397-99>.
5. Кобилецький В. Р., СЛОВНИК ЕКОНОМІКО-ФІНАНСОВИХ

ПОКАЗНИКІВ, КОЕФІЦІЄНТІВ, ІНДИКАТОРІВ / В. Р. Кобилецький // Онлайнжурнал «Financial Analysis online» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.finalon.com/slovník-ekonomichnikh-pokaznikov>.

6. Чорна М.В. Проектний аналіз: Навчальний посібник. - Харків: Консул, 2013. - 128 с.

7. Савчук В.П. Аналіз і розробка інвестиційних проектів. – Навчальний посібник. - Київ Абсолют-В, Ельга, 2014.- 105 с.

8. Гитман Л.Дж.. Основи інвестування. - М.: Дело, 2015. - 113 с.

9. Проектний аналіз: Навч. посіб./Під ред. С.Щ. Москвіна. - К.: Лібра, 2014р. - 123 с.

10. Мамченко В. Г. Основи інвестиційної діяльності / В. Г. Марченко. — Харків : ХГІ «НУА», 2016. — 28 с.

11. Цигилик І. І. Аналіз і розробка інвестиційних проектів : навч. посіб. / [Цигилик І. І., Кропельницька С. О., Білий М. М., Мозіль О. І.]. - К. : ЦУЛ, 2015. - 160 с.

12. Аналіз накладних витрат щодо експорту й імпорту товарів [Електронний ресурс] — Режим доступу: https://pidruchniki.com/14860110/ekonomika/analiz_nakladnih_vitrat_schodo_eksportu_importu_tovariv

13. Череп А. В. Інвестознавство : підруч. / А. В. Череп. - К. : Кондор, 2016. - 95 с.

14. Балацький О.Ф. Управління інвестиціями [навч. посіб.] / О.Ф. Балацький, О.М. Теліженко, М.О. Соколов. – Суми. – Університетська книга. – 2014. – 173с.

15. Інвестиційні ризики [Електронний ресурс] — Режим доступу: https://pidruchniki.com/87756/menedzhment/investitsiyni_riziki.

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

2014	01	01
37512309		
5911000000		
20.41		

Підприємство

Товариство з обмеженою відповідальністю "КЛОВІН
УКРАЇНА"

Територія

Організаційно-правова
форма господарювання

Орган державного управління

Вид економічної діяльності

Середня кількість працівників

26

Одиниця виміру: тис. грн.

за ЄДРПОУ
за КОАТУУ
за КОПФГ
за СПОДУ
за КВЕД
Контрольна сума

КОДИ
Дата (рік,
місяць,
число)
Адреса 41100, Сумська об., м. Шостка

Баланс
грудня 20 14р.

Форма N 1-м

Код за ДКУД **на 31**

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершене будівництво	1005	128,4	138,4
Основні засоби:	1010	1 890,3	1 902,2
первісна вартість	1011	2 123,4	2 387,8
знос	1012	(389,9)	(485,6)
Довгострокові біологічні активи:	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	2 018,7	2 040,6
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	5 789,9	5 261,1
у тому числі готова продукція	1103	5,8	6,9
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	897,6	927,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	1 234,4	1 256,1
у тому числі з податку на прибуток	1136	18,4	18,5
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	217,7	223,7
Поточні фінансові інвестиції	1160	50,5	63,4
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	1 975,0	2 067,6
Витрати майбутніх періодів	1170	1,2	1,6
Інші оборотні активи	1190	16,7	18,5
Усього за розділом II	1195	10 131,3	9 755,7
III. Необоротні активи та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	12 150,0	11 796,3

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	120,0	201,0
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415	3,7	4,1
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(289,5)	(327,9)
Неоплачений капітал	1425	(100,0)	(100,0)
Усього за розділом I	1495	-265,8	-222,8
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	8 567,7	9 008,5
розрахунками з бюджетом	1620	1,0	1,2
у тому числі податок на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	4,6	4,9
розрахунками з оплати праці	1630	10,5	11,3
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 786,3	2 993,3
Усього за розділом III	1695	11 370,1	12 019,2
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	11 104,3	11 796,4

2. Звіт про фінансові результати за 201 4 р.

Форма N 2-м
Код за ДКУД **1801007**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	12 746,6	12 356,5

Інші операційні доходи	2120	7 603,2	7 485,7
Інші доходи	2240	-	
Разом чисті доходи	2280	20 349,8	19 842,2
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(12 194,4)	(11 997,2)
Інші операційні витрати	2180	(7 990,3)	(7 687,7)
Інші витрати	227		
Разом витрати	2285	20 184,7	19 684,9
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	2290	165,1	157,3
Податок на прибуток від звичайної діяльності	2300	(33,5)	(32,1)
Чистий прибуток (збиток)	2350	131,6	125

Керівник

Головний бухгалтер

Черняхівський О. В.

Не передбачено.

Додаток Б

Додаток В

Додаток Д

Додаток
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ суб'єкта малого підприємництва

КОДИ

Підприємств

Товариство з обмеженою відповідальністю "КЛОВІН"

Територ

Організаційно-правова форма

Орган державного

Вид економічної

Середня кількість

2

Дата (рік, місяць,

за

за

за

за

за

Контрольна

2017	01	01
37512309		
5911000000		
20.41		

Одиниця виміру: тис. грн.

Адреса41100, Сумська об., м. Шостка, Привокзальна 1-А, (05449)7-21-23

Баланс		Форма N 1-м	Код за ДКУД	1801006
на	31 грудня	2019 р.		
Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Незавершене будівництво	1005	720,6	890,0	
Основні засоби:	1010	9 321,0	10 113,4	
первісна вартість	1011	11 361,5	12 009,5	
знос	1012	(2 040,4)	(2 123,3)	
Довгострокові біологічні активи:	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	
Інші необоротні активи	1090	-	-	
Усього за розділом I	1095	10 041,6	11 003,4	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	18 270,6	20 873,3	
у тому числі готова продукція	1103	1 315,4	1 567,8	
Поточні біологічні активи	1110	-	-	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	13 198,9	15 687,5	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	295,7	356,7	

у тому числі з податку на прибуток	1136	3,2	4,0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 482,2	2 789,5
Поточні фінансові інвестиції	1160	126,5	148,2
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	269,2	345,6
Витрати майбутніх періодів	1170	1,5	1,7
Інші оборотні активи	1190	136,3	178,6
Усього за розділом II	1195	34 604,4	40 232,9
III. Необоротні активи та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	44 646,0	51 236,3

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	201,0	201,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	860,4	920,7
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(20 075,4)	(21 776,2)
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495	21 136,8	22 897,9
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	9 516,8	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	12,7	12,7
товари, роботи, послуги	1615	12 380,7	15 675,5
розрахунками з бюджетом	1620	949,5	834,4
у тому числі податок на прибуток	1621	178,5	-
розрахунками зі страхування	1625	12,1	13,5
розрахунками з оплати праці	1630	50,3	56,7
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-

Інші поточні зобов'язання	1690	587,0	678,3
Усього за розділом III	1695	13 992,4	17 258,4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами	1700	-	-
Баланс	1900	44 646,0	40 156,3

2. Звіт про фінансові результати
за _____
2017 р.

1801007

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	2000	100 456,6	93 515,0
Інші операційні доходи	2120	3 456,6	1 842,0
Інші доходи	2240	1 344,5	795,6
Разом чисті доходи (030 + 040 + 050 + 060)	2280	105 257,7	96 152,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(84 566,5)	(71 230,9)
Інші операційні витрати	2180	(6 775,4)	(5 514,6)
Інші витрати	227		
Разом витрати	2285	91 341,9	76 745,5
Фінансовий результат від звичайної	2290	13 915,8	19 407,1
Податок на прибуток від звичайної	2300	(3 657,4)	(3 502,1)
Чистий прибуток (збиток)	2350	10 258,4	15 905,0

Керівний
Головний

Черняхівський
Не

Форма N
2-м Код за

Додаток Ж

Додаток
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство **Товариство з обмеженою відповідальністю "КЛОВІН УКРАЇНА"** за ЄДРПОУ
Одиниця виміру: тис. грн.
Адреса **41100, Сумська об., м. Шостка, Привокзальна 1-А, (05449)7-21-23**

Дата (рік, місяць, число)
КОДИ

2018	01	01
37512309		
5911000000		
1801006		
20.41		

Баланс
на 31 грудня 20 18

Форма N 1-м
ДКУД

Код за

Територі

Організаційно-правова форма господарювання

Орган державного

Вид економічної

Середня кількість 26

за

за

за

за

Контрольна

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершене будівництво	1005	890,0	945,5
Основні засоби:	1010	10 113,4	12 343,8
первісна вартість	1011	12 009,5	15 676,3
знос	1012	(2 123,3)	(2 239,0)
Довгострокові біологічні активи:	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	11 003,4	13 289,3
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	20 873,3	21 893,3
у тому числі готова продукція	1103	1 567,8	1 675,4
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	15 687,5	16 453,3
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	356,7	456,7
у тому числі з податку на прибуток	1136	4,0	5,3

Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 789,5	2 905,5
Поточні фінансові інвестиції	1160	148,2	153,9
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	345,6	356,7
Витрати майбутніх періодів	1170	1,7	1,9
Інші оборотні активи	1190	178,6	197,7
Усього за розділом II	1195	40 232,9	42 265,1
III. Необоротні активи та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	51 236,3	55 554,4

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	201,0	201,0
Додатковий капітал	1410	-	
Резервний капітал	1415	920,7	994,4
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(21 776,2)	(23 443,7)
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495	22 897,9	24 639,1
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	12,7	13,2
товари, роботи, послуги	1615	15 675,5	17 884,0
розрахунками з бюджетом	1620	834,4	945,5
у тому числі податок на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	13,5	15,4
розрахунками з оплати праці	1630	56,7	58,4

Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	678,3	709,4
Усього за розділом III	1695	17 258,4	19 612,7
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	40 156,3	44 251,8

2. Звіт про фінансові результати за

2018

р.

Форма N 2-м

Код за

ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	2000	102 347,6	100 456,6
Інші операційні доходи	2120	8 564,9	3 456,6
Інші доходи	2240	-	1 344,5
Разом чисті доходи (030 + 040 + 050 + 060)	2280	110 912,5	105 257,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(85 671,0)	(84 566,5)
Інші операційні витрати	2180	(8 996,7)	(6 775,4)
Інші витрати	227		
Разом витрати	2285	94 667,7	91 341,9
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	2290	16 244,8	13 915,8
Податок на прибуток від звичайної діяльності	2300	(3 789,0)	(3 657,4)
Чистий прибуток (збиток)	2350	12 455,8	10 258

Керівни
Головний

Черняхівський
Не

Додаток 3

EVA - Анализ чувствительности

Выполнено: EDS Plus

Дата: 12.11.2019 00:43:32

Модель:

Book1.xlsx

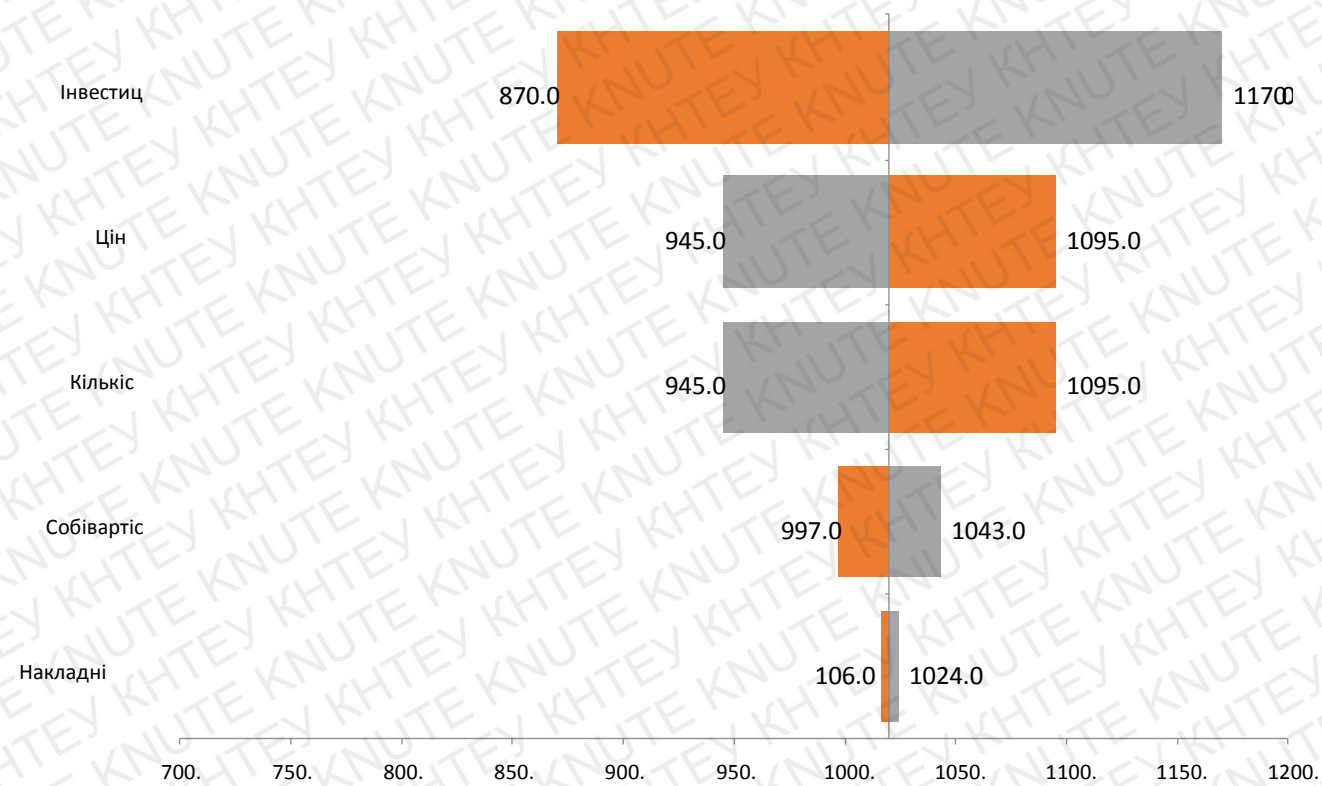
Итог: Результат

(B10)

Базовое значение: 102000,00

Каждая полоса показывает, как изменяется итоговый параметр, когда соответствующий входной параметр варьируется в пределах своего диапазона (например, плюс или минус 10%), а другие входные параметры остаются равными базовому значению. Более длинные полосы соответствуют параметрам с наибольшим влиянием на итоговый результат и всегда расположены сверху.

Чувствительно

Сводный анализ возможных вариантов итоговых значений

Входные параметры, наиболее влияющие на итоговое значение (5)

Ранг	Имя входного параметра	Итог	Минимум		Максимум		Базовое значение		Чувствительность
			Значение	Изменени	Значение	Изменени	Параметр	Итог	
1	Інвестиція	B3	87000,00	-14,71	135000,00	117000,00	14,71	165000,00	30000,00
2	Ціна	B4	109500,00	7,35	27,00	94500,00	-7,35	33,00	15000,00
3	Кількість	B5	109500,00	7,35	2250,00	94500,00	-7,35	2750,00	15000,00
4	Собівартість	B7	99700,00	-2,25	20700,00	104300,00	2,25	25300,00	4600,00
5	Накладні витрати	B8	101600,00	-0,39	3600,00	102400,00	0,39	4400,00	800,00

EVA - Сценарный анализ

Выполнено: EDS Plus

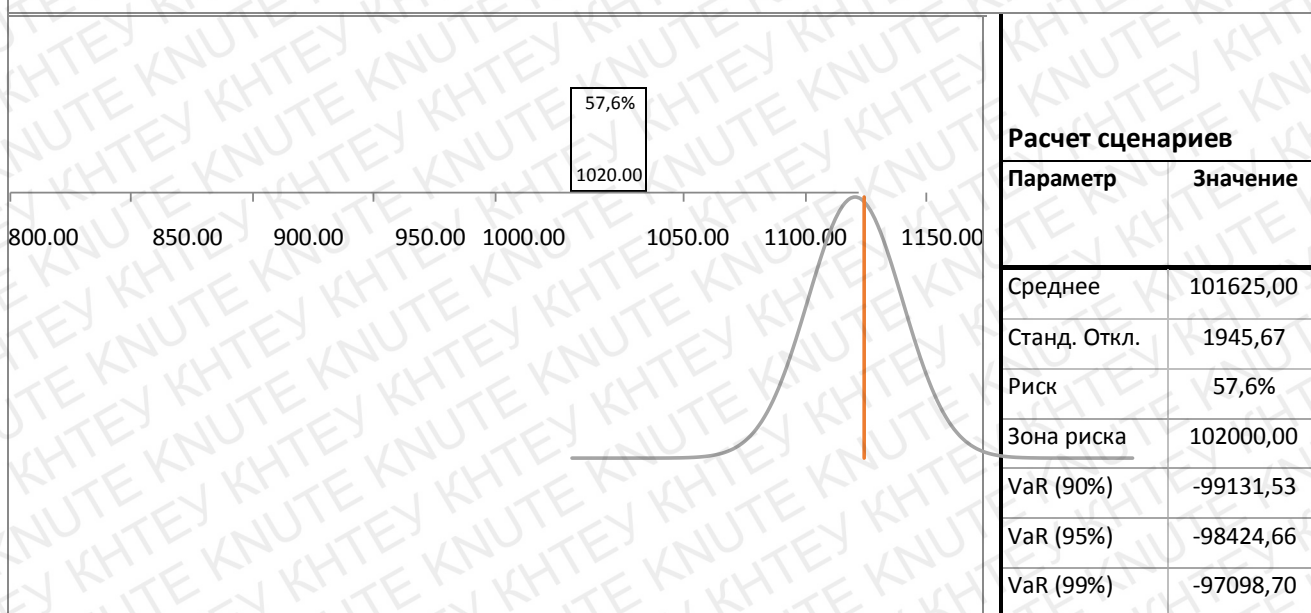
Число рассчитанных сценариев: 3

Дата: 12.11.2019 00:44:00

Модель: Book1.xlsx

Итог: Результат (B10)

Базовое значение: 102000,00

Определение сценариев для анализа

Входные параметры для определения сценариев (5)

Ранг	Параметр	Ячейка	База	Сценарий 2		Сценарий 3	
			Значение	Значение	Изменение (%)	Значение	Изменение (%)
1	Накладні витрати	B8	4000,00	3600,00	-10,00%	4400,00	10,00%
2	Собівартість	B7	23000,00	20700,00	-10,00%	25300,00	10,00%
3	Кількість	B5	2500,00	2250,00	-10,00%	2750,00	10,00%
4	Ціна	B4	30,00	27,00	-10,00%	33,00	10,00%

5	Інвестиція	ВЗ	150000,00	135000,00	-10,00%	165000,00	10,00%
	Итог по сценариям		102000,00	98550,00	-3,38%	103950,00	1,91%
	Вероятность сценария (%)		50,0%	25,0%		25,0%	

Додаток Л

EVA - Монте-Карло

Выполнено: EDS Plus

Дата: 12.11.2019 00:44:17

Модель: Book1.xlsx

Итог: Результат (B10)

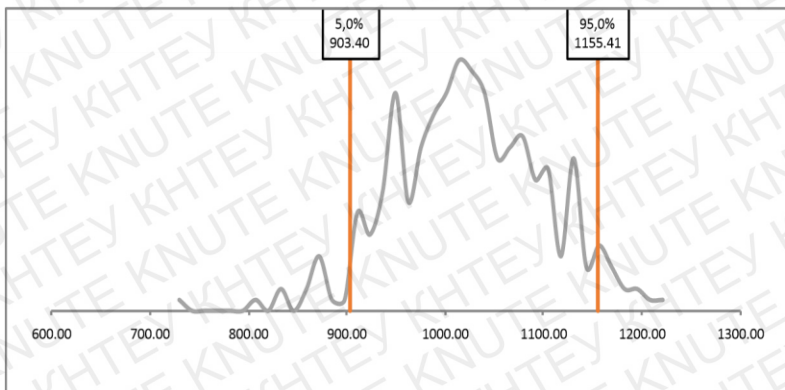
Базовое значение: 102000,00

Число итераций: 300 (брак 0)

Число входных параметров: 3

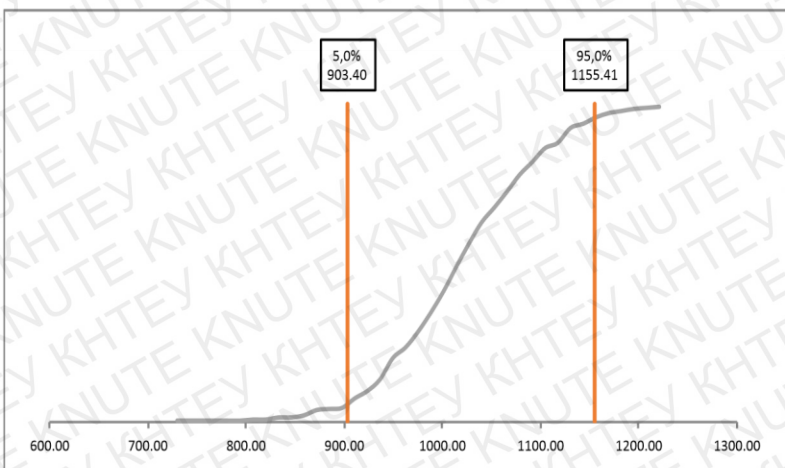
Генератор случайных чисел: субтрактивный алгоритм Кнута

Длительность моделирования: 2,4 с

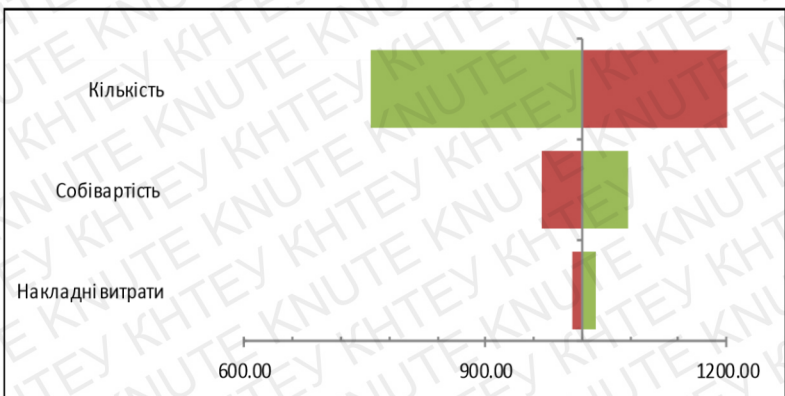
Сводные статистики

Минимум	72967,15	Левая X	90339,70
Максимум	124718,78	Левая P	5,0%
Среднее	101927,06	Правая X	115541,42
Станд. Откл	7954,63	Правая P	95,0%
Медиана	101652,07	Дифф X	25201,72
Мода	101430,55	Дифф P	90,0%

Процентили

5%	90333,26	50%	101618,79
10%	92452,62	55%	102478,39
15%	93807,67	60%	103409,54
20%	94943,38	65%	104467,72
25%	96647,51	70%	105706,80
30%	97889,47	75%	107096,68
35%	98953,44	80%	108438,64
40%	99683,43	85%	109909,48
45%	101078,95	90%	112327,46
50%	101618,79	95%	115419,29

Влияние параметров

Имя	Нижняя	Верхняя
Кількість	123618,14	75619,01
Собівартість	96902,95	107729,99
Накладні витрати	100745,81	103603,53

Исходные параметры

Адрес	Имя	Распределение	Параметры	Значение
B8	Накладні витрати	Нормальное	$\mu=4000; \sigma=400; (-\infty; +\infty)$	4000
B7	Собівартість	Нормальное	$\mu=23000; \sigma=2300; (-\infty; +\infty)$	23000
B5	Кількість	Нормальное	$\mu=2500; \sigma=250; (-\infty; +\infty)$	2500

Додаток М

EVA - Анализ чувствительности

Выполнено: EDS Plus

Дата: 12.11.2019 00:45:35

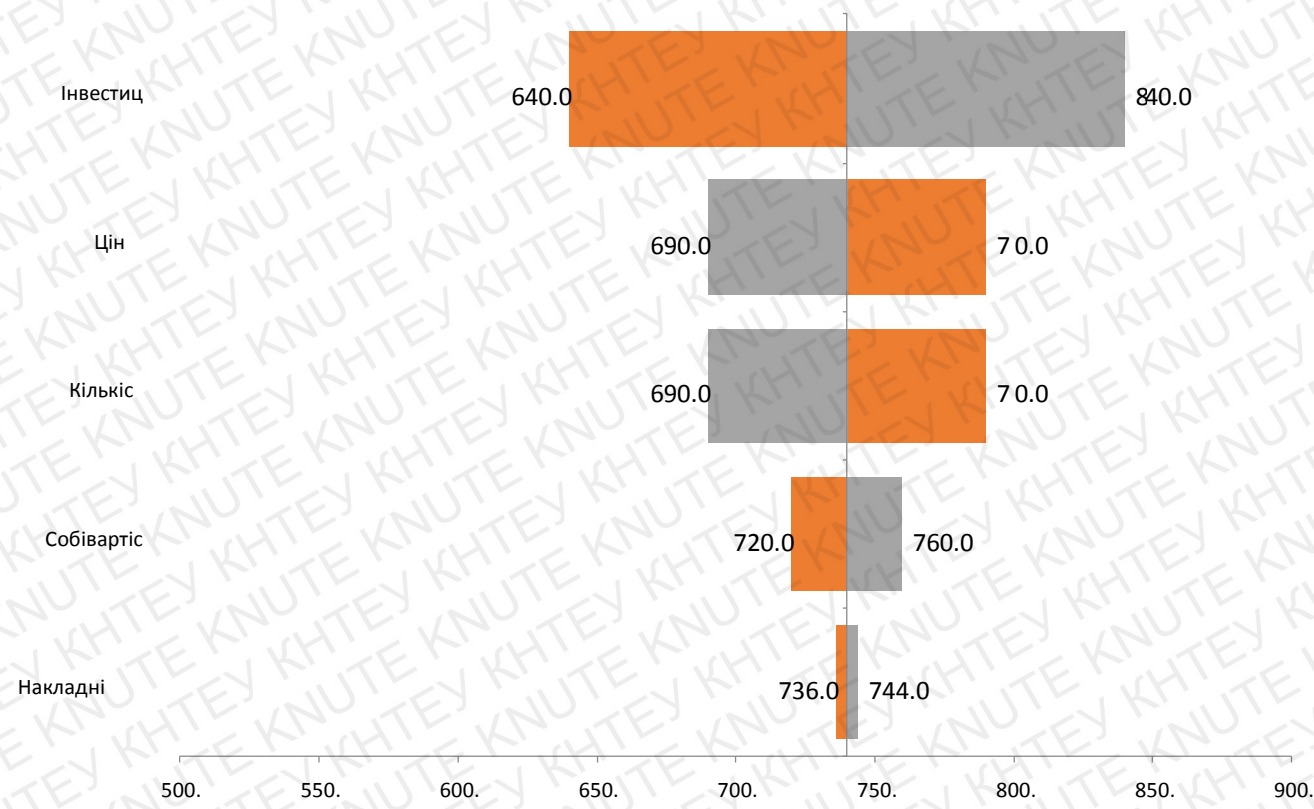
Модель: инвестиции_150.xlsx

Итог: Результат (B10)

Базовое значение: 74000,00

Каждая полоса показывает, как изменяется итоговый параметр, когда соответствующий входной параметр варьируется в пределах своего диапазона (например, плюс или минус 10%), а другие входные параметры остаются равными базовому значению. Более длинные полосы соответствуют параметрам с наибольшим влиянием на итоговый результат и всегда расположены сверху.

Чувствительн

Сводный анализ возможных вариантов итоговых значений

Входные параметры, наиболее влияющие на итоговое значение (5)

		Минимум		Максимум		Базовое значение		Чувствительность
		Итог	Параметр	Итог	Параметр	Параметр	Итог	
Ранг	Имя входного параметра	Значение	Изменени	Значение	Изменени	Значение	Значение	
1	Інвестиція	B3 64000,00	-13,51%	90000,00	13,51%	110000,00	100000,00	20000,00
2	Ціна	B4 79000,00	6,76%	36,00	-6,76%	44,00	40,00	10000,00
3	Кількість	B5 79000,00	6,76%	1125,00	-6,76%	1375,00	1250,00	10000,00
4	Собівартість	B7 72000,00	-2,70%	18000,00	2,70%	22000,00	20000,00	4000,00
5	Накладні витрати	B8 73600,00	-0,54%	3600,00	0,54%	4400,00	4000,00	800,00

EVA - Сценарный анализ

Число рассчитанных сценариев: 3

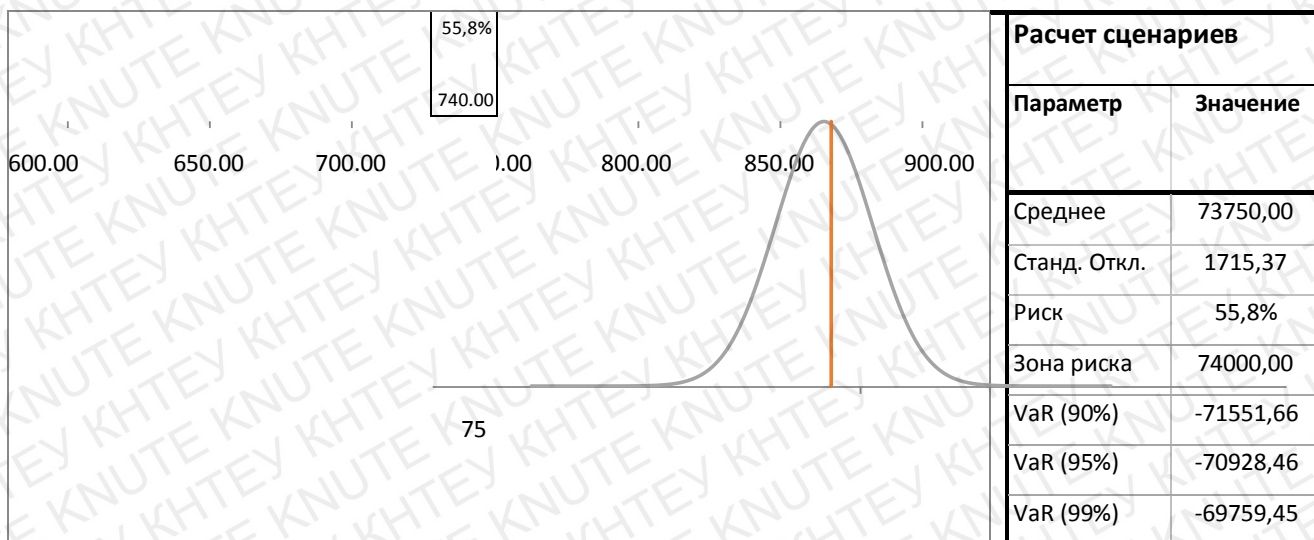
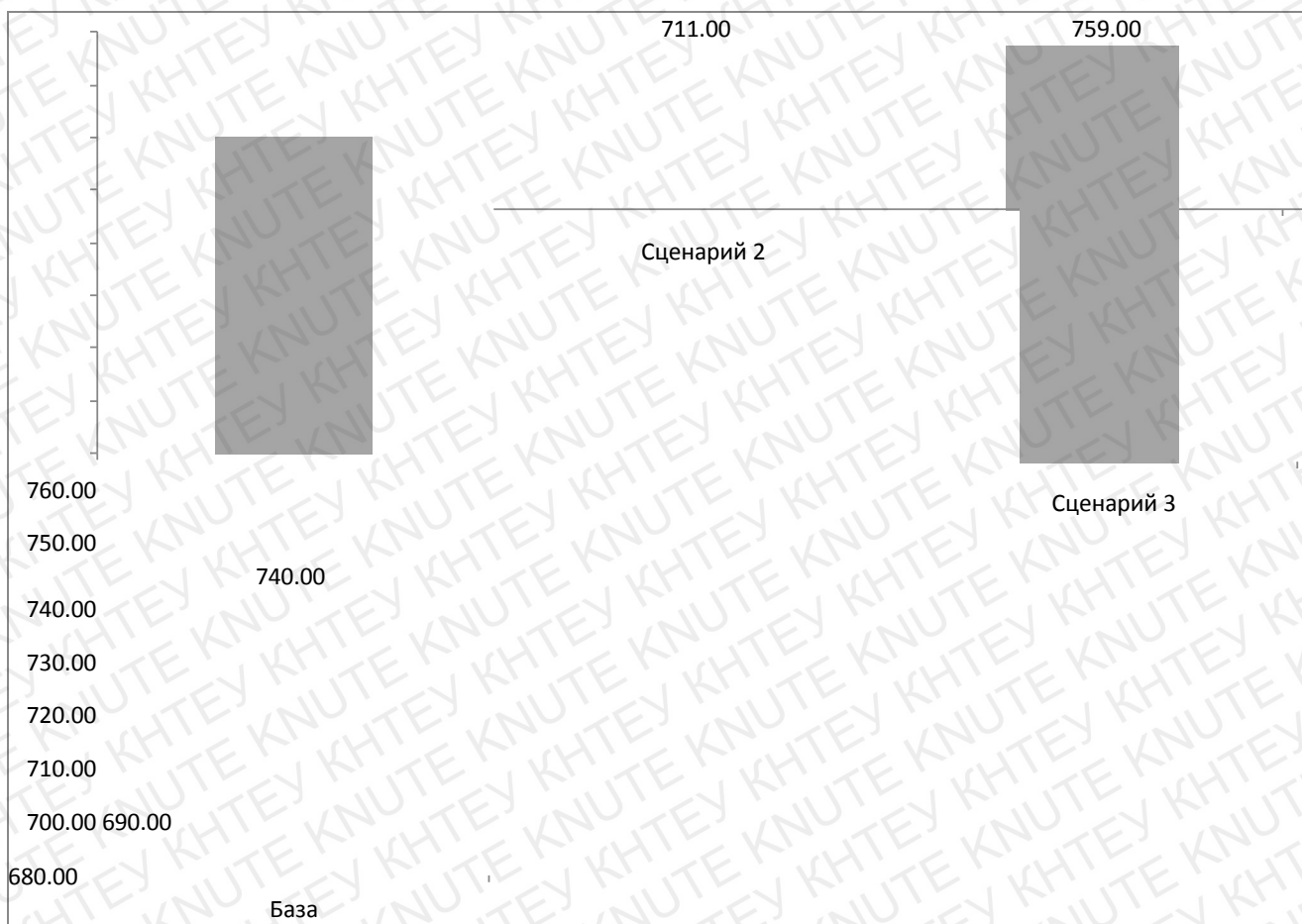
Выполнено: EDS Plus

Дата: 12.11.2019 00:46:25

Модель: инвестиции_150.xlsx

Итог: Результат (B10)

Базовое значение: 74000,00

Определение сценариев для анализа

Входные параметры для определения сценариев (5)

Ранг	Параметр	Ячейка	База Значение	Сценарий 2		Сценарий 3	
				Значение	Изменение (%)	Значение	Изменение (%)
1	Накладні витрати	B8	4000,00	3600,00	-10,00%	4400,00	10,00%
2	Собівартість	B7	20000,00	18000,00	-10,00%	22000,00	10,00%
3	Кількість	B5	1250,00	1125,00	-10,00%	1375,00	10,00%
4	Ціна	B4	40,00	36,00	-10,00%	44,00	10,00%
5	Інвестиція	B3	100000,00	90000,00	-10,00%	110000,00	10,00%
Итог по сценариям			74000,00	71100,00	-3,92%	75900,00	2,57%
Вероятность сценария (%)			50,0%	25,0%		25,0%	

Додаток П

EVA - Монте-Карло

Выполнено: EDS Plus

Дата: 12.11.2019 00:46:44

Модель: инвестиции_150.xlsx

Итог: Результат (B10)

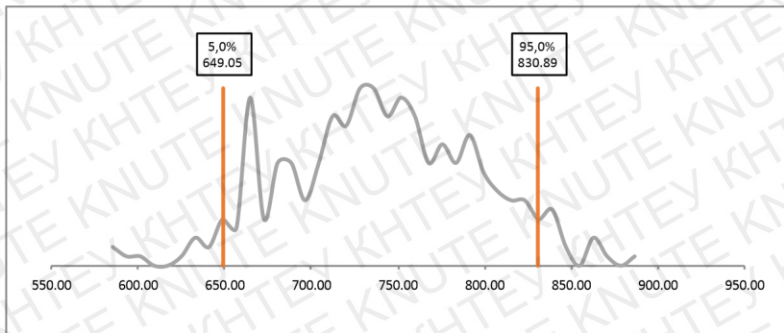
Базовое значение: 74000,00

Число итераций: 300 (брак 0)

Число входных параметров: 3

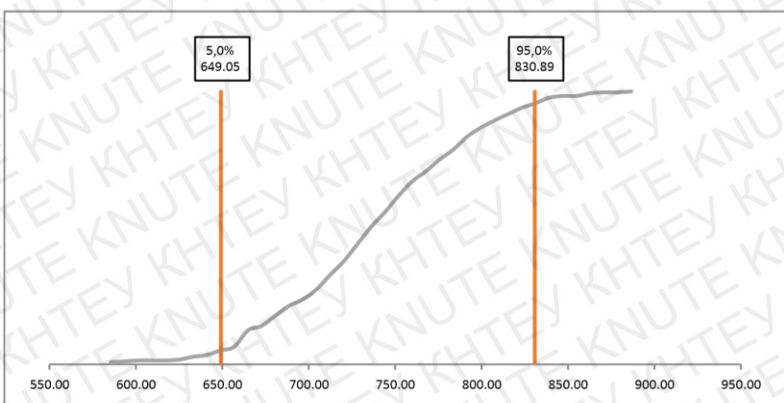
Генератор случайных чисел: субтрактивный алгоритм Кнута

Длительность моделирования: 1,8 с

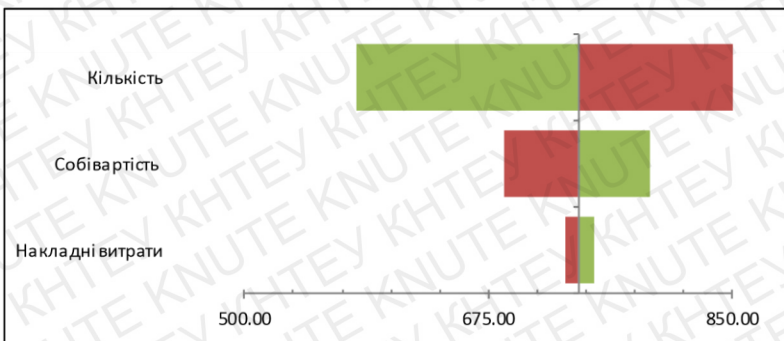
Сводные статистики

Минимум	58527,62	Левая X	64905,23
Максимум	90267,77	Левая P	5,0%
Среднее	73729,99	Правая X	83088,75
Станд. Откл	5576,58	Правая P	95,0%
Медиана	73615,39	Дифф X	18183,52
Мода	72810,69	Дифф P	90,0%

Процентили

5%	64904,67	50%	73595,33
10%	66339,80	55%	74295,74
15%	67637,36	60%	75070,23
20%	68421,93	65%	75621,02
25%	69859,43	70%	76678,37
30%	70886,14	75%	77582,35
35%	71507,95	80%	78735,88
40%	72083,96	85%	79537,36
45%	72918,19	90%	80970,10
50%	73595,33	95%	82856,12

Влияние параметров

Имя	Нижняя	Верхняя
Кількість	87942,73	58072,16
Собівартість	68639,56	79176,79
Накладні витрати	72991,78	75156,89

Исходные параметры

Адрес	Имя	Распределение	Параметры	Значение
B8	Накладні витрати	Нормальное	$\mu=4000; \sigma=400; (-\infty; +\infty)$	4000
B7	Собівартість	Нормальное	$\mu=20000; \sigma=2000; (-\infty; +\infty)$	20000
B5	Кількість	Нормальное	$\mu=1250; \sigma=125; (-\infty; +\infty)$	1250